The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, AUGUST 24, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

68. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 24. AUGUSTS. 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Pēc Kanadas DV meistarsacīkstēm šaušanā, kas notika 20. augustā Toronto latviešu mednieku un makšķernieku lauku īpašumā Bērzainē, ugunskuru aizdedzina Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne. Pa labi stāv DV Toronto nodaļas sarīkojumu daļas vadītājs O. Kļavenieks un priekšsēdis I. Zamlovskis.
Foto: JAK

Meteors

Autoritātes graušana

Nav brīnums, ka latviešiem demokratija un demokrātiskas sabiedrības izdarības bieži vien liekas svešas un nepieņemamas. Latvietis paaudžu paaudzēs klausījis kungiem, kuŗu autoritāti vai rīcību kritizēt nebija iespējams. Tāpēc latviešu trimdiniekiem ieiešana demokratiskā domāšanā ir lēns process. Vēl nesenā pagātnē taču nedrīkstējām kritizēt okupantus — Staļinu un Hitleru... Ja klausāmies vai lasām, ko atsevišķi cilvēki teikuši par ASV prezidentu Džonsonu vai Anglijas premjēru Vilsonu, mēs šausmās nodrebam, bet tai pašā laikā aizmirstam, ka arī valstsvīri ir un paliek tikai cilvēki kā mēs — ar labiem nodomiem, bet arī kļūdām un fantazijām. Demokratiskā iekārtā autoritāšu kritizēšanu neuzskata par kaut ko briesmīgu un jaunu, bet gan par vajadzīgu, bieži pat nepieciešamu lietu. Līdz šādai domāšanai latvieši nav vēl tikuši.

Daži piemēri:

Vēl pirms gadiem pieciem nedrīkstējām runāt par Ulmaņa režīmu citādi, kā tikai „sveiks, Tautas vadoņi; sveiks, saulainais maijs" garā. Tam nu esam pārāk sākuši šo laikmetu izvērtēt. Tagad esam gatavi pateikt, ka vadonības laikmets nebija slikts, ka tajā latviešu tauta saliedējās un apvienojās, taču parādījās arī nenoliedzami trūkumi, tāpēc ka atklātu kritiku izteikt neviens nedrīkstēja. Līdzīga paklausīšanās autoritātēm, nekā nejautājot un nekritizējot, turpinājās bēgļu nometņu laikā Vācijā, bieži vēl tagad — trimdā citās zemēs. Ja populārs un cienījams profesors vada kādu biedrību, viņa darbu nedrīkst kritizēt. Ja cienījams un iemīļots pulkvedis vada skolu, arī viņa darbi paidagoģijas laukā ir nekritizējami. Ja kāds politisks darbinieks, kam dzimtenē bijis augsts postenis, tagad līdzīgu amatu ieņem arī svešumā, jaunam politisko zinātņu studentam jārespektē šī autoritāte un jātur mute. Ja cienījama dziedātāja, nu jau krietni gadōs, tomēr vēl nesaprot, ka viņas balsij nav vairs tās samtainības, kas bija jaunībā, neviens nedrīkst to pateikt. Tā, bieži vien, lielās bailēs no autoritātes graušanas, esam spiesti turēt muti tur, kur vajadzētu kādu vārdu teikt. Dažkārt nākas pat lišķēt un mānīties, ka vērtīgs un labs ir tas, kas, pēc mūsu paču prāta, sen jau vairs neder...

Demokratijās dzimušajiem un augušajiem šādu ieskatu nav. Kritizēt politisku darbinieku vai pat valsts galvu katram ir ne tikai tiesības, bet — pienākums. Tikai izdebatējot problēmas, varam atrast labāko atrisinājumu. Tikai atklāti un bez jaunuma pārrunājot visu, varam noskaidrot un atrast īsto nostāju. Kritikai, protams, ir jābūt lietiškai ne tikai sabiedrībā, bet arī presē. Ja kāds publicists izsaka savas domas ar pilnu vārdu parakstītā rakstā, varam viņam oponēt tādā pašā veidā, taču ne vairs slēpjoties aiz pseudonima. Bieži vērojams, ka ļaudis, kas kaut kur saņēmuši kritiskus norādījumus, necenšas tos atspēkot, bet gan lūko „atspēlēties vainīgajam". Cilvēku vērtē pēc viņa darbiem, bet ne pēc tā, ko par viņu saka.

Necelsim vēl augstākos pjedestalos cilvēkus, kuŗu laiks ir aiz kalniem, bet kas vēl krampjaini turas sēdekļos kādreizējo īstu vai iedomātu nopelnu dēļ. Mums ir vismaz 100 politisko zinātņu bakalauru, neskaitāmi universitāšu un kolledžu mācības spēki, jauni advokāti, saimnieciski darbinieki — svaigi, jauni spēki ar lielu vērienu un plašu izpratni tagadējā dzīvē. Maksimālēsim viņus rokā, iesaistīsim trimdas sabiedriskajā darbā, palīdzēsim viņiem tajā iejusties. Vecajiem lai paliek respekts par mūžā veikto, par kādreiz parādīto drosmi, saprātu un godprātību. Viņiem paliek vieta kā padomu devējiem, tādu padomu, kuŗus var uzklausīt vai ne. Jaunajiem pieder rīcība.

Iestāvējušos ūdeņu sakustināšana nav autoritātes graušana. Tā ir mūsu sabiedriskās dzīves atsvaidzināšana un atjaunošana. Par pozitīvu kritiku nevienam nav jāļaunojas, jo bez tās mūsu dzīve aizaugs kā purvains ezers.

Archibiskaps A. Lūsis ievests amatā

Svētdien, 21. augustā, Klīvlendas latviešu Apvienotās draudzes baznīcā svinīgā dievkalpojumā amatā ieveda Latvijas ev.-lut. baznīcas jauno archibīskapu Arnoldu Lūsi. Uz dievkalpojumu baznīcēni devās svinīgā gājienā, kuŗa priekšgalā soļoja daudzu draudžu mācītāji un delegāti. Līdzšinējais archibīskaps Dr. K. Kundziņš lidmašīnu darbinieku streika dēļ, par nožēlošanu, bija aizkavēts ierasties svinīgajā notikumā, lai amata pienākumus personīgi nodotu savam pēcniekam.

Pēc pirmās dievkalpojuma dziesmas Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā pārvaldes priekšnieks prāv. A. Veinbergs nolasīja archibīskapa Dr. K. Kundziņa vēstījumu, kuŗā sirmais baznīcas virsgans paziņo atteikšanos no pienākumiem un novēl Dieva palīgu sava darba turpinātājam. Baznīcas virsvaldes prezidija sekretārs māc. A. Galiņš pasniedza jaunajam archibīskapam amata zīmi, bet virsvaldes loceklis Dr. A. Rūsis nolasīja Baznīcas virsvaldes lēmumu par archibīskapa titula piešķiršanu bīskapam Arnoldam Lūsim.

Svinīgajā dievkalpojumā spredikoja jaunais archibīskaps A. Lūsis, bet lūgšanu teica māc. R. Āboliņš no Sietlas. Dievkalpojumu kuplināja vietējais latviešu koris ar solisti Antoninu Vaivodi.

Dievkalpojumam beidzoties, Toronto latviešu Sv. Jāņa draudzes pr-ks Ž. Rūtenbachs sirsnīgos vārdos apsveica jauno archibīskapu un savas draudzes ganu A. Lūsi, bet Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pārstāve S. Zaķe pasniedza ziedus.

PRIEKŠSVĒTKU ROSME

LIELO DAUGAVAS VANAGU DIENU PRIEKŠVAKARA

To, ka ļaudis gatavojas lielajām DV dienām Čikagā, un jau var manīt ne tikai pēc rīcības komitejas nemitīgās rosības, bet arī pēc nomaļus stāvētāju rosīšanās. Daudzās mājās sagatavojas uzņemt tālos pārjūras viesus, visu poš un mēž, gudro par cienastiem un skaita gadus, cik ilgi kopš gaidītie pēdējo reizi redzēti? Citur dāmas pārcilā sagādātās tualetes, rūpju pilnām sejām spriežot, vai tik visas maz paspēs parādīt, jo svētku programma tik kupla, ka, varbūt, pietrūks laika pārģērbties... Citur vienkārši pārrunā gaidāmos sarīkojumus. Un par tiem dzird visur.

Ja aizbrauc uz Gaŗezeru, priekšā sieviešu kopkoris mēģinājumā (skan raiti, sirsnīgi un saliedēti!) ja ierodas Milvokos, tur viss DV nams nodots Lolitas un viņas brīnumputna varā. Ja, nolausoties koŗa mēģinājumā, grib teikt — jaunas dziesmas jaunās skaņās, tad teātris savukārt sola vecu dziesmu jaunās skaņās: režisore M. Valtere lūkojusi ietulkot šī Brigaderes lugā šāsdienas problēmas un rāvar manīt ne tikai pēc rīcības komitejas nemitīgās rosības, bet arī pēc nomaļus stāvētāju rosīšanās. Daudzās mājās sagatavojas uzņemt tālos pārjūras viesus, visu poš un mēž, gudro par cienastiem un skaita gadus, cik ilgi kopš gaidītie pēdējo reizi redzēti? Citur dāmas pārcilā sagādātās tualetes, rūpju pilnām sejām spriežot, vai tik visas maz paspēs parādīt, jo svētku programma tik kupla, ka, varbūt, pietrūks laika pārģērbties... Citur vienkārši pārrunā gaidāmos sarīkojumus. Un par tiem dzird visur.

Ja aizbrauc uz Gaŗezeru, priekšā sieviešu kopkoris mēģinājumā (skan raiti, sirsnīgi un saliedēti!) ja ierodas Milvokos, tur viss DV nams nodots Lolitas un viņas brīnumputna varā. Ja, nolausoties koŗa mēģinājumā, grib teikt — jaunas dziesmas jaunās skaņās, tad teātris savukārt sola vecu dziesmu jaunās skaņās: režisore M. Valtere lūkojusi ietulkot šī Brigaderes lugā šāsdienas problēmas un rāda iespēju, kā šo problēmu atrisināt. Šo iemeslu dēļ tad arī esam DV svētkiem izvēlējušies Lolitas brīnumputnu."

Arī izstāžu priekšdarbi rit pilnā sparā. Daiļamatniecības skates vadītāja O. Ozoliņa norūpējusies par mākslinieka A. Sildega pēkšņo saslimšanu, bet cer, ka līdz svētkiem viņš atveseļosies un vēl pagūs sakārtot skatei no visām pasaules malām sasūtītos dārgumus tā, kā vienīgi viņš prot. Daiļamatnieki parādījuši lielu atsaucību — pieteikušies 6 sudrabkaļi, 5 kokgriezēji, 6 audēji, 4 keramiķi, 3 ādas apstrādātāji; ir arī pa rokdarbu un kalumu meistaram. Glezņu izstādes vadītājs mākslinieks A. Šimanis savukārt paredzētajos dalībniekos jau min šādus vārdus: E. Kalme, R. Veko, I. Bite, J. Bērziņš u. c.

Čikagas jaunieši, rūpēdamies par jaunatnes un viesu satikšanās vakara izkārtošanu, aizrunājuši plašo Teutonia kluba zāli un Continental orķestri 7 vīru sastāvā. Vakara gaitā paredzēti arī daži pārsteigumi, pačukst galvenais rīkotājs Jānis Plūme.

Svētku sajūtu pastiprinās arī kopīgais luterāņu dievkalpojums, kuŗā sprediķos archibīskaps A. Lūsis. To vadīs prāv. J. Turks, piedaloties vietējiem mācītājiem. Dziedās apvienotais sieviešu koris. Katoļu dievkalpojumu savukārt vadīs Dr. St. Škutāns.

Kā aizvien, publikas interesi saista arī paredzētā rakstnieku parāde dzejnieka Valža Krāslaviešа vadībā. Tajā aicināti piedalīties sekojoši autori (no daudziem jau saņemtas piekrītošas atbildes): M. Lorbergs, V. Pelēcis, E. Kalme, A. Rubulis, K. Zvejnieks, Edv. Mednis, E. Tīters, E. Freimanis, J. Rumpēters, E. Zirnītis, I. Batraks, A. Ruņģis, O. Jēgens un O. Cakars. Īpaši interesants solās būt Jāņa Klīdzēja referāts otrās daļas sākumā par tematu „Patiesās jūtas un skaistie vārdi".

(Nobeigums 5. lapp.)

Vai beidzot aktivizēs BPLA darbu?

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDES LĒMUMI UN ATZINUMI

LNAK valde 21. augusta sēdē vienojās, ka Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes sēdē 10., 11. un 12. septembrī Ņujorkā iesniedzami konkrēti priekšlikumi šīs latviešu vadītājorganizācijas uzbūves pārkārtošanai un darbības paplašināšanai. Par to LNAK valde iestājusies jau vairākus gadus, bet bez redzamiem panākumiem. Tagad zināmu pārkārtojumu nepieciešamību atzinušas gandrīz visu zemju centrālās organizācijas. Tādēļ paredzams, ka šoreiz tiešā BPLA valdes sēdē, tiekoties visu zemju pārstāvjiem, vēlamos pārkārtojumus panāks. LNAK valdes ierosinājumus un to motivāciju sniedzam atsevišķā rakstā.

Nozīmīgs ir arī LNAK valdes lēmums par līdzšinējās kultūras un izglītības nozares pārkārtošanu divās atsevišķās nozarēs. Par jaunās izglītības nozares vadītāju apstiprināja līdzšinējo apvienoto nozaŗu vadītāju J. Mežaku, lūdzot viņu vadīt arī kultūras nozari līdz piemērota vadītāja izraudzīšanai.

Izmantojot aizejošās vasaras arī īstu pirti, kādu pazīnām Latskaisto nedēļas nogali, LNAK vijas laukos. Kā pirts, tā arī valdes prkšsēdis J. Niedra bija draudzīgā viesmīlība, kuŗu izrāaicinājis uz sēdi valdes un revīzi- dīja arī kaimiņi Pēteris un Melānija Zvīdri, ir viens no iemesjas komisijas locekļus, kā arī nozaŗu vadītājus savā vasaras mītliem, kas skaistajā ezera līcī tik nē Sidrāba bērzu līcī pie Džordžiana ezera. Sēdes dalībnieki bieži liek iegriezties daudziem viesmīlīgajā mājā ieradās jau 20. latviešiem, nereti J. Niedras un augusta pēcpusdienā un nova- P. Zvīdra ģimeņu atpūtas vietas karē varēja „atjaunoties" latvis- izmantojot arī organizāciju sēkā pirtī. J. Niedra ir viens no ne- dēm.

daudzajiem latviešiem, kas savā Tā arī šoreiz LNAK paplašinā- vasaras atpūtas vietā izbūvējis tā valdes sēde 21. augustā varēja notikt brīvā dabā. Valdes priekšsēdis J. Niedra ziņoja par piedalīšanos Ontario provinces premjēra Dž. Robarta pieņemšanā sakarā ar Kanadas nacionālās izstādes atklāšanu. Pieņemšanā bez LNAK valdes priekšsēža piedalījušies vēl vairāki latvieši gan kā aicināti viesi, gan pārstāvot lokālās organizācijas.

J. Niedra piedalīsies arī DV organizācijas 20 gadu darbības atceres svētkos 3. un 4. septembrī Čikagā, kur aicināts teikt runu. Tai pašā laikā Toronto notiekošajā Kanadas latviešu katoļu kongresā LNAK pārstāvēs Dr. A. Vanags.

LNAK valde uzdeva priekšsēdim J. Niedram BPLA valdes sēdē bez ierosinājumiem darbības pārkārtošanai un paplašināšanai, pacelt arī jautājumu par jau vairākus gadus vakanto Latvijas konsula vietu Toronto.

Sēdes tālākā gaitā J. Niedra informēja arī par līdzšinējām sarunām un sarakstī ar Kanadas DV valdi par pārpratumiem 14. jūnija ziedojumu vākšanas akci-

(Nobeigums 4. lpp.)

Vēlama BPLA uzbūves maiņa

LNAK MOTĪVĀCIJA, PRIEKŠLIKUMI UN PIEZĪMES JAUTĀJUMĀ PAR BPLA STATŪTU GROZĪŠANU

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padome vairākās sesijās pakavējusies pie Latviešu apvienības Austrālijā ierosinājuma, pārrunājot iespējas grozīt Brīvās pasaules latviešu apvienības pašreizējo uzbūvi un darbību. BPLA pastāv jau 8 gadus, bet līdzšinējā darbības pieredze rāda, ka tās uzbūve un darbības iespējas nav īsti piemērotas mūsu apstākļiem, kādēļ LAA ierosinājums par pārgrozībām, pēc LNAK ieskata, būtu ievērojams.

LNAK pārgrozību nepieciešamību BPLA uzbūvē un darbībā motivē šādi:

1) Latvijas diplomātiskie pārstāvji savu iespēju robežās veic ārkārtīgi svarīgus uzdevumus, pie tam veidā un vietās, kādās neviena mūsu trimdas organizācija nevar darboties. Bet latviešiem brīvajā pasaulē vēl paliek daudz darba, kuŗu savukārt — tieši sava statusa dēļ — nevar veikt mūsu diplomātiskie pārstāvji.

2) Šis darbs — Latvijas brīvības atjaunošana — ir tāds, kuŗu arī atsevišķo zemju centrālās pārstāvības ne vienmēr spēj veikt vienas savā zemē. Tādēļ nepieciešama kopīga institūcija, kas varētu runāt visu latviešu vārdā, un šāds iestādījums varētu būt BPLA.

3) Attieksmē uz jautājumiem par Latvijas brīvības atjaunošanu, par komūnistu okupāciju mūsu dzimtenē un par metodēm, ar kādām mūsu brīvības ciņu veikt brīvajā pasaulē, latviešiem nav nekādas viedokļu atšķirības. Šāds stāvoklis atzīstams par praktiski labu, bet vienotību cīņas metodēs uzturēt arī nākotnē vislabākā iespēja tomēr ir viena kopīgam centram.

1) LNAK atzīst, ka Latvijas brīvības atjaunošanai arī turpmāk jāpaliek visu latviešu kopīgam uzdevumam, kādēļ, piemēram, Kanadas īpatie apstākļi nekad nedrīkstētu radīt kādu „Kanadas interešu" pieeju, kas atšķirtos no citu latviešu viedokļa tikai tādēļ vien, ka Kanadā ir citāds klimats nekā Austrālijā. Citiem vārdiem runājot, tas nozīmē, ka nav nekādas vajadzības latviešu globālajā pārstāvībā ieviest ģeogrāfiskā novietojuma principu, t. i. nav vajadzības BPLA veidot uz kontinentu vai zemju pārstāvību principa. Pašreizējais BPLA uzbūves veids ir tieši tas, kas uzskatāms par vienu no galvenajiem BPLA vājuma iemesliem.

5) LNAK atzīst, ka būtu svarīgi BPLA izveidot uz latviešu skaita pārstāvības principa. Tas dotu vairāk valdes locekļu zemēm ar lielāku latviešu skaitu, un tā rastos valdes vairākums, kas būtu spējīgs sanākt patiesās valdes sēdēs resp. varētu normāli darboties.

6) Pašreizējā BPLA valdē gan ir vairāk nekā 10 valdes locekļu, bet patiesībā tajā pārstāvēti tikai četri balstiesīgi lēmēji: ASV, Austrālija, Eiropa un Kanada. Šāds izkārtojums uzskatāms par ļoti nelaimīgu un neizdevīgu — gan tāpēc, ka ir netaisns (Kanadas 19.000 latviešiem tikpat liels svars kā ASV 60.000 tautiešiem), gan arī tāpēc, ka ir juridiska kļūda un praksē gandrīz nedzirdēts gadījums (ar tik mazu pāra skaitli kā 4 lēmējorganus neveido, jo tie nav darba spējīgi).

Ievērojot augšējo motivāciju, LNAK izsaka šādus priekšlikumus:

a) BPLA valde izveidojama no atsevišķo zemju centrālajām pārstāvībām, deleģējot tajā valdes locekļus proporcionāli latviešu skaitam attiecīgajās zemēs. Nepieciešamie noteikumi (vai atslēga) valdes sastādīšanai šādā veidā būtu izstrādājami BPLA, lūdzot ASV, Austrālijas, Eiropas un Kanadas centrālās pārstāvības tos apstiprināt.

b) Katram BPLA valdes loceklim ir viena balss. Valdes sēdē var piedalīties arī rakstveidā, iesūtot pa pastu savu balsojumu vai priekšlikumus.

c) Valde ar balsu vairākumu nosaka savu sēdekli.

(Nobeigums 5 lpp.)

Arvidam Pelšem aizejot

POLITISKS „NEKROLOGS"

Kaut marksisms māca, ka cilvēka politisko pārliecību noteic viņa sociālais un materiālais stāvoklis, tomēr daudzi redzamākie komūnistu darbinieki nekad produktīvu darbu nav strādājuši un nav arī strādnieku kārtas vecāku lolojumi, bet gan vairāk vai mazāk bagātu vecāku bērni. Arī Arvīds Pelše, kas 1899. gadā dzimis bagāta lauksaimnieka ģimenē Latvijā, ir viens no tiem, kas pierāda šīs marksisma tezes aplamību.

Arvīds Pelše 1913. gadā bija pabeidzis divas pamatskolas klases, bet — pēc vairāku gadu sūniski padevīgas kalpošanas komūnistiem, 1929. gadā atkal sajutis „izglītības slāpes" un iestājies „sarkano profesoru" institūtā Maskavā, kuru pabeidza 1933. gadā. Tātad — tiešs lēciens no nepabeigtas pamatskolas uz „sarkano profesūru"! Bet Pelše nav vienīgais šāds ātri sagatavots „sarkanais profesors", tādu savairojies dučiem, lai ar profesora godu un ienākumiem atlīdzinātu pakalpiniem uzticīgo darbu partijas labā! Tomēr ar profesora godu vien Pelše nav apmierinājies, jo tagad ir arī Latvijas zinātņu akadēmijas „korespondējošais loceklis". Liekas, ka nekādus literārus vai zinātniskus darbus šis „profesors" un „akadēmiķis" līdz 65 gadu vecumam tomēr nav varējis paveikt, jo pag. gadā Rīgā izdotajā grāmatā „Latviešu literātūras darbinieki" par viņu nav nevienas rindas, kaut minēti daudzi mazāki partijas „literāti"... Acīm redzot, Pelšem nav bijis darbu, ar kuriem palielīties zinātnes un literātūras laukā.

Visai trūcīgā Pelšes izglītība tomēr nav kavējusi spīdošu karjēru Pad. savienības komūnistu birokratijas aparātā, kuŗas kalngalus viņš sasniedzis tagad, šāgada aprīlī kļūdams par Vissavienības komūnistu partijas politbiroja locekli un tā radot liegu pārsteigumu pat vislabāk informētajās t. s. sovjetologu aprindās. Piemēram, „Washington Post", analizējot 23. Pad. savienības komūnistu partijas kongresu, rakstīja: „Pašreizējo 11 vīru politbirojā ievēlēts relatīvi nepazīstamais sēdvietas sildītājs — 57 gadus vecais Latvijas partijas boss Arvīds Pelše. Viņš ir komūnists kopš 1915. gada, bijis Krievijā slepenās policijas darbinieks, farmu administrātors; atgriezies Latvijā kopā ar padomju okupācijas spēkiem 1940. gadā, otrreiz atkal pēc otra pasaules kara."

Pelšem ir visai raksturīga īpašība, kas jau bieži atzīmēta dažādos latviešu trimdas laikrakstos u. c. izdevumos: viņš pratis izkalpot pa prātam gan Ļeņina, gan Staļina un Chruščova režīmiem, un tagad, acīm redzot, taisa karjēru arī Brežņeva režīmā. Latvijā Pelše zināmu „prominenci" ieguva 1958. gadā, kad Cruščovs ieradās Rīgā, lai iztīrītu komūnistu partijas Latvijas nozari no „nacionālkomūnistiem". Chruščovs agrāko partijas pirmo sekretāru Kalnbērziņu, par spīti viņa patiešām lielajiem nopelniem partijas un ieprieks komūnistu pagrīdes darbā, atcēla no amata, viņa vietā ieceļot Pelši. Kā jau varēja paredzēt un kā to arī sagaidīja viņa kungi Maskavā, Pelše atcēla no amatiem ap 800 partijas darbinieku, sākot no apakšas līdz pašai augšai, tā ievadīdams nesaudzīgu latviešu tautas rusifikāciju proletāriskā internacionālisma vārdā, jo krievu valoda, pēc Maskavas lēmuma, esot nākotnes internacionālā valoda...

Pelše ir precējies ar krievieti, ģimenē runā tikai krieviski un lielāko daļu savu publisko runu teicis krievu valodā. Arī no komūnistu viedokļa raugoties, viņu nevar uzskatīt par izcilu „jaunās šķiras" locekli. Līdz vecumdienām (tagad viņam 67 gadi) Pelše nekad nav ticis tālāk par otrās šķiras partijas aparāta locekli, kas, apzināmies savu mazvērtību, visu karjēru balstījis uz pakalpību tiem, kas attiecīgajā brīdī bijuši pie varas Kremlī.

Maznozīmības vai netīro darbu dēļ, kuŗus viņš veicis čekā, par Pelši kā Pad. savienībā, tā ārpus tās ir visai trūcīgas ziņas. Ir tikai zināms, ka Pelše 1915. gadā 16 gadu vecumā piesļējies krievu boļševiku partijai Pēterpilī (tagadējā Ļeņingradā) un piedalījies Ļeņina izdarītajā valsts apvērsumā, palīdzēdams sagraut pirmo un vienīgo demokratisko iekārtu visā krievu tautas vēsturē. Pēc tam viņš uzticīgi kalpojis boļševikiem, veicot dažādus uzdevumus dažādās Pad. savienības vietās. Cita vidū viņš bijis arī politiskais komisārs sarkanajā flotē un armijā, bet nav nekādu norādījumu, ka Pelšem bijuši jebkādi sakari ar latviešu sarkanajiem strēlniekiem, kas veica Ļeņina miesassargu pienākumus. Tāpat arī nav norādījumu, ka Pelše būtu piedalījies sarkanarmijas 1919. gada iebrukumā neatkarīgajā Latvijas republikā. Varētu, varbūt, secināt, ka viņš visu laiku bijis iesaistīts tiešos Pad. savienības uzdevumos. Kā latviešu „patriots" Pelše pēkšņi uzpeldēja tikai 1940. gadā padomju okupācijas laikā un pēc tam atkal 1945. gadā.

Nenoskaidrots tomēr paliek jautājums par Pelšes darbību čekā laikā starp abiem pasaules karjem. Trimdas presē norādīts uz viņa sakariem ar padomju slepeno policiju, un tos nenoliedza arī viņa biografijas rakstītāji. Nav tomēr šaubu, ka Pelšes rokas ir aptraipītas latviešu cilvēku asinīm un ka viņam piekritusi vairāk vai mazāk izcila loma latviešu deportācijās 1941. gadā un vēlāk, padevīgi pildot savu priekšnieku rīkojumus. Tomēr fakts, ka Pelše pratis pārdzīvot trīsdesmito gadu asiņainās tīrīšanas orģijas, kuŗās gāja bojā tik daudzi vecie latviešu komūnisti, norāda uz viņa talantu vienmēr mācēt nostāties uzvarētāju grupas pusē, līdzīgi Mikojanam, kuŗa vietu politbirojā Pelše tagad uzņēmies. Jācer, ka pārkrievotajam „latviešu patriotam" vairs nebūs dota iespēja atgriezties mūsu nelaimīgajā dzimtenē, lai turpinātu savu Pad. savienības politikai vajadzīgo darbu, jo tas varētu notikt tikai tad, ja viņu atkal pazeminātu amatā. Tāpēc, lietojot krievu lāstu „Apses mietu viņa kapā!", novēlēsim, lai arī Pelšes politiskais kaps būtu ar šādu mietu apgādāts, lai viņš nekad vairs neceltos augšā latviešu tautas apspiešanai.

Kā jau varēja sagaidīt, neviens no ksut cik nacionāli noskaņotiem latviešu komūnistiem Maskava neiecēla Pelšes vietā. Viņa amatā Latvijā nācis gados jaunāks komūnistu iznīrelis — Augusts Voss. Nav zināms, vai tam kāda radniecība ar „padomju rakstnieku" Voldemāru Vosu, kas „personības kulta apstākļos 1937. gadā nepamatoti represēts", bet „rehabilitēts pēc nāves". Augusts Voss miris 1943. gadā.

A. Kalns

LASĪTĀJU VĒSTULES

PIEZĪME REDAKCIJAS PIEZĪMEI PAR JENOTIEM UN RAKŪNIEM

I. Batraks, Toronto

Ceru, ka man izdosies šo lasītāja vēstuli iedabūt laikrakstā, pirms mūsu zoologi nāks „Latvija Amerikā" redakcijai talkā un apgalvos, ka rakūni ir mazlāčiši un nespēj radīt nekādu postu... Iemesls: gribu iespītēties, kāpt vēl dziļāk polemikā un sacīt, ka redakcijas piezīme der tikai kaķiem, nevis latviešiem.

Vispirms,— redakcija nenorādīja kādā enciklopēdijā atradusi secinājumu, ka rakūns ir mazlāčītis. Un kaut arī to būtu sarakstījis kāds no redaktoriem, manuprāt tā ir ļoti piemērota papīrkurvim.

Otrkārt,— kādu skaidrību rakūna lāciskošanā var dot meklēšanās vācu valodā, ja, piemēram, dzīvnieki, kuŗus vācieši (un arī latvieši) dēvē par valzivīm, nemaz nav zivis?

Bet visam kroni uzliek redakcijas apgalvojums, ka boļševiku okupanti tagad Latvijā ieaudzējuši jenotus! Varbūt, ka redakcija zina, ko boļševiki dara, labāk nekā viņi paši, bet tie dzīvnieki, kuŗiem pašreiz Latvijā mēģina rast jaunu dzīves telpu, ir jenotsuņi (Nyctereutes Procyonoides, angļu valodā „Raccoon-Dog"), piederīgi pie tās pašas dzimtas, kuŗai šīs zemes jenoti (rakūni). Jenotsuņu dabiskā valstība atrodas Āzijā — Japānā, Ķīnā, Amūras apgabalā Sibirijā. Latvijā (ko lasīju, iespējams, tai pašā izdevumā, kuŗā redakcija) tie ievesti kā kažokādu zvēri. Lūdzu redakcijai tuvākus paskaidrojumus, par to lielo postu, ko jenotsuņi Latvijā izdarījuši, jo — to pārtikas pamatā atrodas peles...

Lai nu zoologi tagad saka savus spriedumus... Bet ja tādi neradīsies un ja „Latvija Amerikā" redakcijai būs drosme atzīties, ka maldās, tad paskaidrošu arī, kas ir čipmanki un minki.

I. Batraks, Toronto

Redakcijas atbilde: Apbrīnojam vēstules autora zināšanas, kaut viņš nav zoologs! Tomēr arī redakcija „grib iespītēties" un palikt pārliecībā, ka rakūni pieder lielajai dažādo mazlāčīšu saimei, kamēr mūs par šīs pārliecības aplamību nepārliecinās zoologi. Labprāt tomēr izpildām vēstules autora vēlēšanos un atbildam uz viņa tiešajiem jautājumiem.

1) Katrā nopietnā vācu enciklopēdijā teikts, ka rakūns (Waschbaer) piederīgs pie mazlāčīšu (Kleinbaer) saimes resp. rakūni ir viena no daudzajām mazlāčīšu sugām. Visiem zināms, ka rakūns labprāt ēdamo mazgā, kādēļ, liekas, arī būs radies vācu apzīmējums Waschbaer (mazgātājlācis).

2) Vēstules autors maldās, ka vācieši (un arī latvieši) dzīvnieku, kas nav zivs, sauc par valzivi... Ja tauta lieto nepareizu apzīmējumu, tas nebūt nenozīmē, ka tā tas arī „oficiālajā" valodā! Ir tiesa, ka vairums vāciešu un arī latviešu runā par Walfisch un valzivi, bet tas nepareizi, jo pareizais apzīmējums ir Wal un valis. Kas šajos pareizajos apzīmējumos norāda uz zivi? Tikpat nepareizi latviešu vairums lieto apzīmējumu „mērkaķis", atstājot neievērotu, ka šis dzīvnieku kopsaimes apzīmējums ir „pērtiķis"... Grillas, šimpanzes, orangutani u. c. nav mērkaķi, bet gan pērtiķi, toties mērkaķi ir tikai viena atsevišķa pērtiķu grupa. Un — ak sagadīšanās: vāciski mērkaķi apzīmē par Meerkatze, kaut šim dzīvniekam patiešām maz kopīga ar kaķi, ja neievēro, ka abi veikli kāpj pa kokiem!... Pie mērkaķu apakšgrupas, piemēram, pieder pavāni, makaki u. c.

3) Redakcija atzīstas, ka tai nav ne mazākā priekšstata, kas īsti ir jenots. Okupētās Latvijas prese ziņoja, ka tur tagad ieaudzēti jenoti (nevis jenotsuņi), kas tā savairojušies, ka kļuvuši par postu, kādēļ sāk domāt par to izmīdēšanu. Tātad — redakcija nezina labāk par pašiem komūnistiem, ko viņi Latvijā dara. Tieši tādēļ jau redakcija attiekšmē uz nepazītajiem jenotiem vadās no tā, kas ziņots okupantu presē. Tādēļ uz jautājumu, kādu postu Latvijā nodara jenoti (pēc okupantu preses) vai jenotsuņi (pēc I. Batraka), redakcijai nav iespējams atbildēt.

Patiešām, atliek tikai ar nepacietību gaidīt mūsu zoologu palīdzību skaidrības iegūšanai! Vai gaidīsim veltīgi?

☆

KUR TE STEIGA, KUR PAGURUMS?

„Latvija Amerikā" 13. augusta numura rakstā „Ciemos pie Ivara Lindberga" autore Māra Celle apgalvo, ka 1965. gadā Torontō rīkoto 4. latviešu dziesmu svētku ietvaros vīkštais rakstnieku cēliens ildzis vairākas stundas, nogurdinādams klausītājus, kas, „sevī jau gatavojušies tālākām svētku gaitām" un jaunodzejnieku Lindbergu beidzot redzējuši un dzirdējuši jau tikpat kā celdamies no krēsliem. Patiesības labad jāpaskaidro, ka Ivars Lindbergs, šo rindu autores tikpat ļoti cienīts un atzīts kā augšā minētā raksta autores cildinātš, 4. dziesmu svētku rīcības komitejas uzdevumā bija godam un laikus ielūgts, bet ar gudru ziņu, ievērojot viņa skanīgās spējas, programmā nozīmēts kā pēdējais, lai tā, Jaunsudrabiņa vārdiem sakot, nenoplaktu kā pārdurts pūslis, bet izskanētu sajūsmā.

Patiesības labad jāpaskaidro, ka programmas ilgums bija atkārtoti noteikts: 2 stundas un ne ilgāk, un patiesi, kopā ar Lindberga tik tikamām piedevām, izpildījās tieši 2 stundās un 7 minūtēs. Sarīkojums, kas sākās plkst. 13, beidzās plkst. 15.07, lai publika sadalītos svētku gājienam plkst. 16 un lielā koncerta apmeklētājos, kas Maple Leaf arēnā sākās plkst. 17.

Kur te steiga, kur pagurums? Vai Māra Celle tik labi izkārtoto Toronto dziesmu svētku un tiem pakārtoto sarīkojumu programmas un to ilgumu nav samainījusi ar kādiem citiem svētkiem?

Velta Toma

4. latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas locekle, kā arī rakstnieku cēliena atbildīgā rīkotāja

LATVIJA

68. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 24. AUGUSTS.

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinšels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 363—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Ponnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Zanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 8, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Stranie, 44 Münster/Westf., Von Elnem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrē gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

OTRA PASAULES KARA BEIGAS

„The Last Battle" by Cornelius Ryan", Simon and Schuster (Kanadā — Musson Book Co.) izdevums, 571 lp., cena — $8.50. „The Last 100 Days" by John Toland, Random House izdevums, 622 lp., cena — $9.95.

Pirmās grāmatas autors ir īru izcelsmes amerikānis un otra pasaules kara korespondents, kas, izmantojot mēnešraksta „Reader's Digest" visas pasaules plašo informācijas ievākšanas tīklu, iztaujājis simtiem lielo notikumu dalībnieku, sākot ar Hitlera laika vēl dzīvajiem darbiniekiem un beidzot ar Pad. savienības maršaļiem. Viņš iztaujājis amerikāņu karavīrus un Berlīnes namātes, arī Berlīnes piena piegādātājus un sabiedroto spiegus. Pamatojoties uz šo materiālu, viņš mēģinājis arī noskaidrot, kādēļ rietumu sabiedroto karaspēks, kad bija tikpat kā ieņēmis Berlīni, griezās atpakaļ, ļaujot pilsētu ieņemt krieviem, un kādēļ Berlīne palika izolētā stāvoklī Pad. savienības okupācijas joslā.

Otrās grāmatas autors, lai rekonstruētu to 100 dienu vēsturiskos notikumus, kuŗi norisinājās laikā no Jaltas konferences līdz Berlīnes krišanai, iztaujājis vairāk nekā 600 personu, sākot ar Hitlera personīgo šoferi un beidzot ar viņa ģenerāļiem Manteifelu, Venku, Heinriku u.c. Grāmata pamatota uz tūkstošiem pirmavotu, kara ziņojumu, štābu žurnāliem, un daudziem slepeniem ziņojumiem un personīgiem dokumentiem, kuŗi līdz šim vēsturniekiem nav bijuši pieejami.

Abas grāmatas vispirms var interesēt karavīrus, bet arī laudīm, kas interesējās par pasaules politiku, tās sniegs daudz jaunu un vērtīgu ziņu.

AKL

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI

DABŪJAMI

O. ANDERSONA DELIKATESU VEIKALĀ

26. Market St., Hamilton, Ont., kā arī

„NORTHLAND GROCERY"

120 Barton St, E., Hamilton, Ont.

Eduarda Vingra vinjete un ilustrācijas

(126. turpinājums)

Lasu arī lekcijas mūsu skolā. Sākumā paidagoģiskais darbs mani tā kā biedē, taču drīz vien tas iepatīkas. Mājās sagatavoju īsus, koncentrētus konspektus, kuŗus nolasu teorētiskajās stundās. Piedevām audzēknes, grupās iedalītas, aicinu uz dispanseru, lai parādītu praksē pārrunātās slimības.

Māsu skolas direktore ir vecīga ārste — Krievijas latviete Miķelsone. Jau 25 gadus viņa ir partijas biedrene, tomēr izturas citādi par Kučumovu un citiem partijas piederīgajiem. Saprotos ar viņu ļoti labi. Priecādamās par šo iepazīšanos, nespēju nojaust, ka tieši tā manai nākotnei kļūs visai nepatīkama un pat bīstama.

Māsu skolā iznāk arī vairāk saskares un reizē ar to sapazīšanās ar tām kollēgām, kuŗas vienā laikā ar mani atsūtītas šurp darbā. Sevišķi bieži iznāk būt kopā ar Soņu. Arī viņa ir krieviete, bet uzaugusi Latvijā. Vairākas reizes nedēļā mums stundas parallēlklasēs beidzas tai pašā laikā. Tad izmantojam novakari, lai pastaigātos pa jūras krastu.

Kādā vakarā man Soņa jautā:

„Vai zini jaunāko? No otras puses raida latviešu valodā!"

„Vai tas var būt?" es brīnos, būdama patiešām pārsteigta par viņas atklāto valodu.

„Jā, patiešām. Es vakar nejauši pati uztvēru. Tu nevari iedomāties, kā man bija ap dūšu, kad to dzirdēju! . . . Es raudāju, smējos, tad — skrēju pie Maigas, lai vismaz to izstāstītu."

„Bet ko tad īsti viņi raida?"

„Daudz gan es nesapratu," nokaunējusies atzīstas Soņa. „Kaut kā viss bija tik neskaidrs . . . Bet tas taču nav galvenais. Fakts, ka dzirdēju no Rietumiem raidījumu latviešu valodā mani tik dīvaini satrauca un aizkustināja, ka pat tagad nevaru novaldīties, tev par to nepastāstījusi!"

Kad pārnāku mājās, manā mazajā istabiņā gaida māte, kuŗa pie manis ierodas kā „aptīrītāja." Tikko esmu aizvērusi durvis, viņa sāk elsot kā mazs bērns. Nesapratnē raugos mātē, bet paiet vēl labs brīdis, iekām viņa sāk runāt.

„Kopš gadiem neesmu tā priecājusies kā šodien!" viņa izdveš. „Mēs neesam aizmirsti! Otrā pusē domā par mums, sūta mums raidījumus pašu valodā. Drīz, ļoti drīz mūs tad arī atbrīvos, par to esmu tagad pārliecināta!"

Tā saraustīti stāsta māte. Ja nebūtu jau no Soņas dzirdējusi, ap ko lieta īsti grozas, es no mātes stāsta nekā nesaprastu.

„Man jau stāstīja, ka Rietumos uzsākti raidījumi latviešu valodā," es tādēļ atbildu. „Bet ko tad raidījumā teica?"

„Vispirms sacīja, ka runā Amerikas Balss no Ņujorkas, tad . . . tad . . . Nujā, beigās dziedāja Dievs, svētī Latviju, — un es kopā ar abām Indrānēm raudāju. Tas bija tik skaisti! . . ."

Izrādījās, ka arī māte no paša raidījuma nav daudz dzirdējusi, bet galvenais tomēr ir un paliek fakts, ka no Rietumiem raida mums pašu valodā. Man radioaparāta nav, jo komūnistu valdīšanas sākumā atņemtos aparātus nekad neatguvām, kaut bija solīts tos vēlāk atdot. Tā vietā dzīvokļos un ielās iekārtoja skaļruņus. Nu gan runā, ka radio veikalos, ja ir laba pazīšanās un var kaut ko bez oficiālās cenas vēl piedot klāt, iespējams nopirkt arī labus radioaparātus, kaut raidījumus no arzemēm arī ar tiem nav iespējams uztvert. Man radioaparāts tomēr vēl pieder pie luksa lietām, par kuŗu iegādi vēl nevaru domāt.

Apņemos kādā no tuvākajiem vakariem aiziet pie mātes. Viņa irē istabiņu no skolotājas Indrānes, kas kopā ar savu veco māti dzīvo kādā pilsētas nomales dzīvoklī.

Beidzot arī gadās brīvs vakars, un es steidzos pie Indrāniem un sevī priecājos, ka nu arī man būs izdevība dzirdēt vienu no šiem raidījumiem, kuŗus latvieši pēdējā laikā slepenībā tik daudz piemin. Mans satraukums ir liels. Vai nu aizeju uz mūzikas skolu, vai arī satieku uz ielas kaut tikai mazliet pazīstamus latviešus, parastais jautājums vienmēr ir: „Vai jūs jau zināt?" Un tad tūlīt pastāsta, ko nu kuŗam laimējies dzirdēt. Krievi šos raidījumus traucē, tādēļ parasti sadzirdamas tikai saraustītas frazes, bet tieši tādēļ nedzirdētās vietas var aizpildīt ar paša iedomu un tā gūt pārliecību par sapņa piepildīšanos — brīvības stunda ir jau tuvu . . . Daļēji saplakušās cerības cilvēkos atkal atdzīvojas. Sabiedrotie tomēr nav mūs aizmirsuši, drīz kaut kas notiks . . . Kas īsti, to gan neviens nezina. Bet vai nav arī vienalga? Drīz būsim atbrīvoti no apspiedējiem, — tas taču galvenais! Ar karu vai bez tā, — tas nav svarīgi, jo karš nevar būt briesmīgāks par dzīvi komūnistu jūgā.

Un tad es, nepacietībā degdama, sēžu skolotājas Indrānes istabā pie radioaparāta.

Pat ar Indrānes lielo pirmskara laika aparātu nākas grūti uztvert kāroto raidījumu. Beidzot tas izdodas, tomēr visu klausīšanās laiku stacijas ieslēdzēja poga jātur rokā un nemitīgi jāgroza, lai kaut cik izvairītos no krievu traucētāju zāģējošā trokšņa. Raidījuma sākumu vairs neuztveram, bet turpinājumā ir prāvesta Kuļliša vadīts svētbrīdis. Un nu ar mani notiek tas pats, kas ar citiem: pieliekusies aparātam, es klausos vārdu drumstalās ar vislielāko sasprindzinājumu. Man liekas, ka ne tikai dzirdu, bet arī redzu prāvestu Kuļlīti — kā viņš Annas baznīcā vada dievkalpojumu, kā mūs iesvēti, kad, baltās kleitās tērpušās, metamies celos altāŗa priekšā . . . Tieši prāvests Kuļlītis, kas mani pat kristījis, runā šai raidījumā! Kaut arī saprotu tikko trešu daļu no visa teiktā, esmu tomēr uztraukta un laimīga, jo dzirdu pazīstamo balsi, kas sūta svētības vārdus no brīvas zemes aiz plašā okeana.

Kad raidījuma beigās atskan Latvijas himna, sajūta kļūst vārdos neizsakāma!

Nedaudzās raidījuma minūtes pagājušas. Spiežam cita citai roku, slaukām saraudātās acis un nespējam īsti atgriezties īstenībā.

„Nu es apzinos, ka neesmu veltīgi visus pazemojumus izcietusi," ierunājas Indrāne. „Par spīti aizrādījumiem, kuŗus man izteica, es nu gribu iet uz baznīcu, lai pateiktos Dievam par visu. Kaut vēlu, bet brīvības stunda nu beidzot nāks!"

„Jā, tā nāks", gandrīz vienā balsi atsaucas Indrānes un mana māte. „Brīvības stunda nu ir tuvu!"

Tieši šis Indrānes gājiens uz baznīcu beidzas visai bēdīgi. Komūnistu metodes jau visās vietās līdzīgas, tādēļ arī Ventspilī, tāpat kā Rīgā, dievkalpojumu laikā ap baznīcu ložņā slepenie aģenti gan ar fotokamerām, gan bez tām, reizēm pat iegriežoties pašā baznīcā, lai kontrolētu mācītāja runu un novērotu tos, kas dievkalpojumu apmeklē.

(Turpinājums sekos)

Kanadas mākslas Expo 67

Kanadas simtgadei celtajā valdības paviljonā pasaules izstādē Montreālā skattītāji velti meklēs konvencionālismu, īpaši skulptūrās, reljefos vai citos mākslas darbos. Jau 20 ievērojamiem Kanadas mākslinieciem pasūtināti darbi paviljona rotāšanai; 6 no tiem būs lielu izmēru skulptūras, to vidū Sorela Etroga 10 pēdu augsts un 17 pēdu plats trijdimensiju bronzas lējums „Bēgšana", 8 vai 9 pēdu augsts tērauda tīkla un eposkija sievietes torss bez galvas un rokām — Montrealas skulptora Dž. J. Smita darbs, un Lulja Aršambo 10 cilvēku grupa, darināta tērauda plāksnē ar polichroma pārlējumu, 8—12 pēdu augsta. Paviljonā paredzēta arī „svētnīca" — celtne, kuŗa nepaudis savā veidojumā kādas reliģijas pazīmes, bet būs spirituāla raksturā. Šai svētnīcai būs stikla mozaikas logi un akmenī griezta 3 pēdu skulptūra uz pamatnes. Gar to strādā skulptore Meihjūa no Viktorijas Britu Kolumbijā. Interesantos sienu gleznojumos būs redzamas dabas spēku — vēja, ūdenskritumu u.c. radītās enerģijas izpausmes, dažas humoristiski tvertas.

Pie ieejas Kanadas paviljonā mirdzēs krāsainā emaļā un zeltījumā darināts 8 pēdu Kanadas ģerbonis un provinču emblēmas reljefā, — Otavas mākslinieka A. Praissa darbs. Paviljona centrā pacelsies milzīga apgriezta piramida, ko indiāņi sauc par katimaviku, kas nozīmē „sapulces vieta" vai „forums".

Kamēr Kanada rādis savas mākslas sasniegumus metallā, stiklā, akmenī un betonā, Koreja šai pasaules izstādē apmeklētājus iepazīstinās ar savas pagātnes tradicijām modernās architektūras izdomā. Savam tikai rokām celtajam Expo paviljonam Koreja kā vienīgo materiālu izmanto koku, trāpīgi ilustrējot saukli „Cilvēks un viņa rokas", kā arī ar izvēlēto materiālu un roku darbu aplecinot senās tradicijas. Paviljonā būs izstādīti Korejas nacionālie dārgumi, rādīs arī senatnīgas iespiedumu metodes un Korejas ražojumus.

Turpretī Japāna savu tipisko senatnes architektūru rādīs betonā. Japānas paviljons pasaules izstādē atradīsies pretim Montrealas ostai un, liekas, izveidosies par vienu no vislespaidīgākām celtnēm.

Ļoti interesants solās būt arī Burmas paviljons ar smalkiem kokgriezumiem, lakas zīmējumiem un sarežģītiem rakstiem. Burmieši izstādīs savus slavenos, brīnišķīgās kr... da un kokvilk... griezumus, zil... ba izstrādāju... rinājumus, dā... les, arī lauks... mus. Apmeklē... burmiešu m... priekšnesumie... miešu ēdienu... mats — „Cil... jo Burma c... Expo 67, sav... izstādē, iegūt... arī pieredzi.

Septiņu kri... cas Kanadas ... pīgu paviljonu... iesvētīja grie... mej- un Di... māts archibis... paviljonā ap... Kanadas apvi... glikāni, presb... terāni un pa... nikas un m...

OTTO BERGMANSONS

Tikai k...

Ak, ne jau pirmo reizi savā divdesm... dīgajā, bet jau diezgan raibajā mūžā Juku... le atradās, tā sacīt, uz sēkļa, bet nekad ... dēļ. Tomēr šoreiz tas bija noticis. Ar tiem... bija vienkārši traki — to sāka pietrūkt.

Sūtījumu nodaļas pārzinis misters U... lers, kuŗa galvu klāja sprogainu matu ce... gan tāpat kā agrāk pa labam anekdotam... tīja, bet tie bija par daudz „labi". Tos nekā... nedrīkstēja stāstīt dāmām. Jā — dāmām... ģentām, smalkām un labi audzinātām, jo ... izpratnē šajā apdrošināšanas sabiedrībā u... ķi viņa nodaļā tādas vien strādāja. Bet nu ... tik tālu, ka nekas vairs nebija labojams. J... jārauj vienalga no kurienes, kaut vai iz... nogrimušu, retu dārgumu no jūras dzelm... nodaļa, kuŗā Jukums bija vienīgais vīrieš... pārstāvis, bija viņam tikpat kā uz kakla ... priekšnieci, izskatīgo tumšmati Flekenšteī... dzi priekšgalā.

Viss iesākās ar to, ka misters Ullenmul... savā senču ciltskokā skaitīja vismaz sept... žādu tautību atzarojumus, sazarojumus v... rus, reiz izstāstīja tik labu anekdotu, ka ... juta tīri dabīgu vēlēšanos to pastāstīt tā... nodaļā darba kollēgām, kas, par nožēlu, ... nīgi sievietes. Jukums anekdotu pastāstīja, ... ba biedrenes joku, kā viņam likās, noklau... labvēlību, gandrīz vai sajūsmu. Pati Flek... kundze atzina, ka Jukums atkal reiz sevi ... no tīkamās puses, piemetinot, ka labs j... pulsam sist straujāk, veicina asins riņķo... līdz ar to apgādā organismu bagātīgāk ar...

TVIJA

IENA, 1966. G. 24. AUGUSTS.

EDAKCIJA TORONTO.

Alfrēds Viņķels, 508 Palmerston
tālr. 531—4533;
Silvija Ančāne, sasniedzama re-

Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park
ugh, Ont.; tālr. 759—8076;
s Porinieks, 26 Underhill Dr., Don
933;
s Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3.

JA EIROPĀ:
Münster/Westf., Von Elnem Str. 19.
kriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
uzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
ārka (Kanadā) vai starptautiskais
). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
tās domas ir rakstītāja personīgas
nā atbilst arī redakcijas viedoklim.
un Kanadā — par mēnesi $1.50;
n. $4.50; 6 mēn. $3.50; par gadu
. Atsevišķa numura cena 20 centu.
dinājumu daļa $1.60, bet tekstā
— $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LES KARA BEIGAS

ius mamātes, arī Berlines piena pie-
Ka- gādātājus un sabiedroto spiegus.
de- Pamatojoties uz šo materiālu,
he viņš mēģinājis arī noskaidrot, kā-
nd, dēļ rietumu sabiedroto kara-
lp., spēks, kad bija tikpat kā ieņēmis
Berlīni, griezās atpakaļ, ļaujot
pilsētu ieņemt krieviem, un kādēļ
ru Berlīne palika izolētā stāvoklī
pa- Pad. savienības okupācijas joslā.
as, Otrās grāmatas autors, lai re-
ea- konstruētu to 100 dienu vēsturis-
la- kos notikumus, kuŗi norisinājās
du, laikā no Jaltas konferences līdz
ku- Berlīnes krišanai, iztaujājis vai-
ra rāk nekā 600 personu, sākot ar
em Hitlera personīgo šoferi un bei-
as dzot ar viņa ģenerāļiem Manteifelu, Venku, Heinriku u.c. Grā-
ne- mata pamatota uz tūkstošiem
na- pirmavotu, kara ziņojumu, štābu
žurnāliem, un daudziem slepeniem
at- ziņojumiem un personīgiem dokumentiem, kuŗi līdz šim
an vēsturniekiem nav bijuši pieeja-
de- mi.
ur Abas grāmatas vispirms var
sā- interesēt karavīrus, bet arī lau-
07, dīm, kas interesējās par pasau-
gā- les politiku, tās sniegs daudz
er- jaunu un vērtīgu ziņu. AKL

s? LA ATSEVIŠKI EKSEMPLĀRI
DABŪJAMI
O. ANDERSONA
DELIKATESU VEIKALĀ
26. Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„NORTHLAND
GROCERY"
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

s lielo pirmskara laika aparātu
karoto raidījumu. Beidzot tas
klausīšanās laiku stacijas ie-
rokā un nemitīgi jāgroza, lai
no krievu traucētāju zāģējošā
sākumu vairs neuztveram, bet
vesta Kullīša vadīts svētbrīdis.
ek tas pats, kas ar citiem: pie-
es klausos vārdu drumstalās
dzinājumu. Man liekas, ka ne
redzu prāvestu Kullīti — kā
vada dievkalpojumu, kā mūs
kleitās tērpušās, metamies ce-
. . Tieši prāvests Kullītis, kas
runā šai raidījumā! Kaut arī
ļalu no visa teiktā, esmu tomēr
ga, jo dzirdu pazīstamo balsi,
rdus no brīvas zemes aiz pla-

beigās atskan Latvijas himna,
neizsakāma!

juma minūtes pagājušas. Spie-
slaukām saraudātās acis un
zties īstenībā.

ka neesmu veltīgi visus paze-
ierunājas Indrāne. „Par spīti
s man iztēica, es nu gribu iet
eiktos Dievam par visu. Kaut
nda nu beidzot nāks!"

gandrīz vienā balsi atsaucas
māte. „Brīvības stunda nu ir

es gājiens uz baznīcu beidzas
istu metodes jau visās vietās
ntspilī, tāpat kā Rīgā, dievkal-
nīcu ložņā slepenie aģenti gan
n bez tām, reizēm pat iegrie-
lai kontrolētu mācītāja runu
s dievkalpojumu apmeklē.
nājums sekos)

Kanadas mākslas darbi Expo 67

Kanadas simtgadei celtajā valdības paviljonā pasaules izstādē Montreālā skatītāji velti meklēs konvencionālismu, īpaši skulptūrās, reljefos vai citos mākslas darbos. Jau 20 ievērojamiem Kanadas mākslinieķiem pasūtināti darbi paviljona rotāšanai; 6 no tiem būs lielu izmēru skulptūras, to vidū Sorela Etroga 10 pēdu augsts un 17 pēdu plats trijdimensiju bronzas lējums „Bēgšana", 8 vai 9 pēdu augsts tērauda tīkla un eposkija sievietes torss bez galvas un rokām — Montreālas skulptora Dž. J. Smita darbs, un Luija Aršambo 10 cilvēku grupa, darināta tērauda plāksnē ar polichroma pārlējumu, 8—12 pēdu augsta. Paviljonā paredzēta arī „svētnīca" — celtne, kuŗa nepaudīs savā veidojumā kādas reliģijas pazīmes, bet būs spirituāla raksturā. Šai svētnīcai būs stikla mozaīkas logi un akmenī griezta 3 pēdu skulptūra uz pamatnes. Gar to strādā skulptore Meihjūa no Viktorijas Britu Kolumbijā. Interesantos sienu gleznojumos būs redzamas dabas spēku — vēja, ūdenskritumu u.c. radītās enerģijas izpausmes, dažas humoristiski tvertas.

Pie ieejas Kanadas paviljonā mirdzēs krāsainā emaļā un zeltījumā darināts 8 pēdu Kanadas ģerbonis un provinču emblēmas reljefā, — Otavas mākslinieka A. Praisa darbs. Paviljona centrā pacelsies milzīga apgriezta piramida, ko indiāņi sauc par katimaviku, kas nozīmē „sapulces vieta" vai „forums".

Kamēr Kanada rādīs savas mākslas sasniegumus metallā, stiklā, akmenī un betonā, Koreja šai pasaules izstādē apmeklētājus iepazīstinās ar savas pagātnes tradicijām modernās architektūras izdomā. Savam tikai rokām celtajam Expo paviljonam Koreja kā vienīgo materiālu izmanto koku, trāpīgi ilustrējot saukli „Cilvēks un viņa rokas", kā arī ar izvēlēto materiālu un roku darbu apliecinot senās tradicijas. Paviljonā būs izstādīti Korejas nacionālie dārgumi, rādīs arī senatnīgas iespiedumu metodes un Korejas ražojumus.

Turpretī Japāna savu tipisko senatnes architektūru rādīs betonā. Japānas paviljons pasaules izstādē atradīsies pretim Montreālas ostai un, liekas, izveidosies par vienu no visiespaidīgākām celtnēm.

Ļoti interesants solās būt arī Burmas paviljons ar smalkiem kokgriezumiem, lakas zīmējumiem un sarežģītiem rakstiem. Burmieši izstādīs savus slavenos, brīnišķīgās krāsās zaigojošos zīda un kokvilnas audumus, kokgriezumus, ziloņkaula un sudraba izstrādājumus, tīka koka darinājumus, dārgakmeņus un pērles, arī lauksaimniecības ražojumus. Apmeklētājus izklaidēs ar burmiešu mūzikas un deju priekšnesumiem un servēs burmiešu ēdienus. Šī paviljona temats — „Cilvēks un draudzība", jo Burma cer ar piedalīšanos Expo 67, savā pirmajā pasaules izstādē, iegūt vairāk draugu, kā arī pieredzi.

Septiņu kristīgo ticību baznīcas Kanadas simtgadei ceļ kopīgu paviljonu, kuŗa vietu nesen iesvētīja grieķu pareizticīgo Ziemeļ- un Dienvidamerikas prim-māts archibiskaps Jakovs. Šai paviljonā apvienojušies katoļi, Kanadas apvienotā baznīca, anglikāņi, presbiterāņi, baptisti, luterāņi un pareizticīgie. Šai technikas un mechanikas brīnumu laikmetā kristīgo paviljons ar savu pausmi, rādot cilvēka dzīves pozitīvos un negātīvos aspektus, nepiedāvās gatavas atbildes uz visām problēmām vai liturģiskas klišejas, bet ierosinās uz pārdomām ikvienu apmeklētāju.

—ns

Andrejs Irbe

KĀDREIZ MAIJĀ

(Kultūrāla satikšanās)

Nu atkal mēs kopā visi: — Tu nemaz neesi kļuvis vecāks!
Mīlīt, kā gadi skrien, kā gadi skrien!
Piecelsimies kājās un lūkosim aizturēt klepu —
gaiss centrāli apkurinātās telpās mēdz būt sasodīti sauss —
lai pieminētu tos, kas aizgājuši mājās. —
Mājās? — Vai tiesa, ka viņš bija sapinies ar tiem? . .
Nē, veco zēn, viņu pārpelnoja. Kur nu!
Cilvēks ir kā pienenes pūciņa maiga,
viegla uz pasaules vaiga.

Burbuļosim tālāk, burbuļūdeņi! Tie ir drošī —
netēk un neplūst, un nepārmainās — kamēr pudele cieš.
Teiksim tā: Lauku sētas ir zemturu mītnes
un tās jāatjauno. Arkls jādzen tālāk pa vagu
no vietas, kur to pametām. Mūsu rakstnieki
ir paveikuši milzu darbu, arī zinātnieki un skolotāji.
Lai viņiem mūsu vissiltākais paldies! — Velns, es laikam
aizmirsu izslēgt gaismu! Akumulātors būs tukšs. Kājām
nebūtu prieka klunkurēt uz mājām.

Dzejnieki, sauciet ritu! Esiet kontaktā ar savu laiku un pasauli!
Šis lai būtu mūsu lielākais studiju ceļojums!
Katram ir jāapēd savs nogrieztais rieciens:
nākošie konsuli cels mājas, un nākošie literāturvēstures
gadskaitļu mantinieki izdos par pašu iekrātiem grašiem
skaistas grāmatas. Mēs esam labākie plānsaimniekotāji pasaulē!
Tu būsi dziesmu svētkos? Nu tad ardievu, ar dieviņu!
Mēs slīdam laivā zem vītolu zariem – tikai tālāk
uz priekšu. Arvien tālāk. – Arvien bālāk?

MIRIS PROFESORS BURKARDS DZENIS

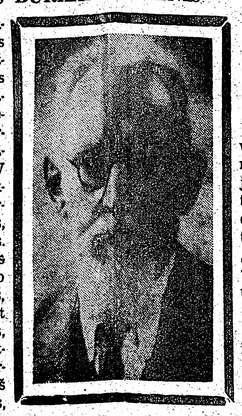

Deitonā, Ohaijo valstī, 17. augustā 87 gadu vecumā miris viens no pazīstamākajiem latviešu tēlniekiem — profesors Burkards Dzenis, kuŗa rokas darinājušas daudzus visiem latviešiem pazīstamus mākslas darbus. Iecelojis 1950. gadā no Vācijas, prof. B. Dzenis arī ASV turpināja darbošanos savas mākslas laukā, bet pēdējā laikā darbu traucēja veselības stāvoklis, kas pamazām pasliktinājās. Pirms dažiem gadiem profesors zaudēja dzīvesbiedri, tagad no šīs zemes viņš šķīries arī pats, atstājot dēlu un meitu ASV, bet otru dēlu Vācijā. Piezīmējams, ka viņa meita Dagne beigusi Latvijas mākslas akadēmiju V. Purviša ainavu darbnīcu un kopš 1935. gada piedalās izstādēs, gleznojot reālistiskā impresionisma garā.

Burkards Dzenis dzimis 1879. gada 11. jūlijā Garonska muižā pie Juglas ezera kā lauksaimnieka dēls. Laikā no 1896. — 1905. gadam viņš mācijās tēlniecību Štiglica mākslas skolā Pēterpilī pie Ižova, tad devās uz Parīzi, kur strādāja Rodēna ietekmē, bet 1907. gadā ieradās Maskavā, kur mācijās bronzas lējumu techniku. Atgriezies dzimtenē, B. Dzenis iekārtoja savu darbnīcu Rīgā pie Ķīšezera, noorganizēja Mākslas veicināšanas biedrību un 1910. gadā pirmo latviešu mākslas izstādi, kuŗā piedalījās arī pats, bez citiem darbiem izstādot arī dzīvesbiedres ģimetni. Pēc tam viņš Rīgā strādāja par zīmēšanas skolotāju, 1915. gadā devās bēgļu gaitās uz Krieviju, no kuŗām atgriezies, 1920. gadā Rīgā nodibināja Valsts mākslas mūzeju, kuŗa direktors bija līdz 1944. gadam, izņemot komūnistu okupācijas gadu. Kopš 1920. gada viņš bija arī Latvijas mākslas akadēmijas lietiskās mākslas darbnīcas vadītājs. Sarkanarmijai atkal iebrūkot Latvijā, viņš kopā ar ģimeni devās bēgļu gaitās uz Vāciju.

Prof. B. Dzenis atzīstams par vienu no latviešu tēlniecības un daiļatmatniecības celmlaužiem. Viņš strādāja ar teicamu techniku, izveidojot savu patstāvīgu vienkāršotu stilu. Visvairāk — ap 100 darbu — viņš pagatavojis ģimetnes granītā, marmorā un bronzā. No šī veida darbiem pazīstamākie ir Kārļa Ulmaņa, Annas Brigaderes, Antona Austriņa, Jāņa Zālīša, brāļu Kaudzīšu, Augusta Saulieša u. c. portreti. Bet viņš izveidojis arī vairāk nekā 10 izcilu piemineķļu, to vidū Emīlam Dārziņam, Rūdolfam Blaumanim, Jānim Rozentālam, Vilim Olavam u. c. Prof. B. Dzenis piedalījies visās Sadarba un Kultūras fonda rīkotajās izstādēs.

Profesoru Burkardu Dzeni pēdējā gaitā izvadīja 20. augustā uz Deitonas Vudlendas kapiem.

Jānis Kildzējs

Par maz pamanīta grāmata

AIVARA RUŅĢA ROMĀNS „VAI, BĀLIŅI, TĀLU JĀSI", VAIDAVAS APGĀDS, 238 LPP.

Tāpat kā mūsu ikdienas dzīves daudzās izteiksmes, tā mūsu grāmatu ceļš uz lasītājiem jau paspējis amerikānizēties: ja grāmatu pietiekami sludina jau pirms iznākšanas un tai ir jau ilgāk lasīta autora „vārds", tad publika pamana arī vāju vai viduvēju darbu, to lasa un pārrunā. Turpretim, ja viena vai abu iestimulētāju pietrūkst, tad arī laba grāmata paliek maz pamanīta, un tās autoram var rasties sevi apšaubītājs jautājums: „Kāpēc lai es turpinātu runāt tukšumā? Varbūt manam teiktajam nav ne jēgas, ne nozīmes?" Liekas, ka šādu likteni it kā piedzīvojis arī Aivara Ruņģa romāns, kuŗa saistīgais, jūtīgi izdzīvotais drāmatiskais saturs un tajā iekomponētais latviešu tautas eksistences idejiskums būtu pelnījis daudz plašāku lasītāju saimes uzmanību.

Liela daļa atbildības krīt uz mūsu vienpusīgajiem grāmatu izvērtētājiem presē. Šai gadā mēs zaudējām mūsu literātūras redzīgāko veidotāju, mūsu rakstnieku, dzejnieku un lasītāju vienreizējo audzinātāju Jāni Grīnu. Viņa darba un balss turpinātājs mūsu rakstos Jānis Rudzītis vēl nesen rakstīja redzīgu pārdomu, ar virsrakstu „S.O.S.", kas ir sasinājums no pasaules okeanos lietotā briesmu signāla — Save Our Souls: glābiet mūsu dvēseles! Tas bija brīdinājums īstā laikā, jo patiešām daudzas zīmes un fakti rāda, ka mūsu dvēselēm draud padošanās bezkrāsainam pelēkumam, aizejot mūsu pašu raditajā dzimtbūšanā: mūsu nerimtīgajā mantas kalpībā. Jānis Rudzītis runā par jaunrades apsikumu mūsu dzejā, kuŗa gan savā laikā dzimtenē, gan arī trimdā devusi latviešu literātūrai spožāko gaismojumu, devusi mūsu dvēselēm mūsu latviskās un reizē cilvēcīgās esmes tulkojumu un apzināšanos. Jānis Rudzītis brīdina, ka šī jaunrade draud apsikt, jo arī pat labākajiem jaunajiem dzejniekiem nākas grūti atrast izdevēju. Dzejai nav lasītāju. Par savas dzejoļu grāmatas izdošanu jaunajam autoram pašam jāsamaksā 500 vai 600 dolaru. Tas pats drauds stājas pretī jaunajiem prozas grāmatu autoriem, ja viņi neizvēlas vieglāko ceļu — iztapt lasītāju gaumei ar anekdošu pastāstīšanu vai psiholoģisko konfekšu ietīšanu seksuālitātes zīmējumos. Mēs esam tik labās un ērtās pajumtēs tikuši, tik glīti ģērbti un apmēbelēti, tik bieži savās „partijās" kokteilēti, ka par citu ko padomāt mums nemaz vairs nenesas prāts. Ko tāda dzeja vai stāsts var dot? Par 3 vai 4 dolariem arī vienmēr var nopirkt kaut ko citu, kam ir vērtība...

Ir ļoti grūti atjaunot gara vērtību skālu cilvēkos, kas sākuši ritmiski iešūpoties savas mazās labklājības miegā. Kārļa Skalbes „Kā es braucu Ziemeļvāju vai viduvēju darbu, to lasa un pārrunā. Turpretim, ja viena vai abu iestimulētāju pietrūkst, tad arī laba grāmata paliek maz pamanīta, un tās autoram var rasties sevi apšaubītājs jautājums: „Kāpēc lai es turpinātu runāt tukšumā? Varbūt manam teiktajam nav ne jēgas, ne nozīmes?" Liekas, ka šādu likteni it kā piedzīvojis arī Aivara Ruņģa romāns, kuŗa saistīgais, jūtīgi izdzīvotais drāmatiskais saturs un tajā iekomponētais latviešu tautas eksistences idejiskums būtu pelnījis daudz plašāku lasītāju saimes uzmanību.

Liela daļa atbildības krīt uz mūsu vienpusīgajiem grāmatu izvērtētājiem presē. Šai gadā mēs zaudējām mūsu literātūras redzīgāko veidotāju, mūsu rakstnieku, dzejnieku un lasītāju vienreizējo audzinātāju Jāni Grīnu. Viņa darba un balss turpinātājs mūsu rakstos Jānis Rudzītis vēl nesen rakstīja redzīgu pārdomu, ar virsrakstu „S.O.S.", kas ir sasināsjums no pasaules okeanos lietotā briesmu signāla — Save Our Souls: glābiet mūsu dvēseles! Tas bija brīdinājums īstā laikā, jo patiešām daudzas zīmes un fakti rāda, ka mūsu dvēselēm draud padošanās bezkrāsainam pelēkumam, aizejot mūsu pašu raditajā dzimtbūšanā: mūsu nerimtīgajā mantas kalpībā. Jānis Rudzītis runā par jaunrades apsikumu mūsu dzejā, kuŗa gan savā laikā dzimtenē, gan arī trimdā devusi latviešu literātūrai spožāko gaismojumu, devusi mūsu dvēselēm mūsu latviskās un reizē cilvēcīgās esmes tulkojumu un apzināšanos. Jānis Rudzītis brīdina, ka šī jaunrade draud apsikt, jo arī pat labākajiem jaunajiem dzejniekiem nākas grūti atrast izdevēju. Dzejai nav lasītāju. Par savas dzejoļu grāmatas izdošanu jaunajam autoram pašam jāsamaksā 500 vai 600 dolaru. Tas pats drauds stājas pretī jaunajiem prozas grāmatu autoriem, ja viņi neizvēlas vieglāko ceļu — iztapt lasītāju gaumei ar anekdošu pastāstīšanu vai psiholoģisko konfekšu ietīšanu seksuālitātes zīmējumos. Mēs esam tik labās un ērtās pajumtēs tikuši, tik glīti ģērbti un apmēbelēti, tik bieži savās „partijās" kokteilēti, ka par citu ko padomāt mums nemaz vairs nenesas prāts. Ko tāda dzeja vai stāsts var dot? Par 3 vai 4 dolariem arī vienmēr var nopirkt kaut ko citu, kam ir vērtība...

Ir ļoti grūti atjaunot gara vērtību skālu cilvēkos, kas sākuši ritmiski iešūpoties savas mazās labklājības miegā. Kārļa Skalbes „Kā es braucu Ziemeļmeitas lūkoties" ir jau sen aizmirsts. Latvija, kaŗš, mūsu pašu bailes un ilgas un to solījumi sev pašiem: kā mēs dzīvotu, ja vēlreiz būtu brīvi cilvēki,— tas viss palicis aiz 22 gadu kalniem. DP nabadzība ir aizgrimusi aiz 16 gadiem. Dievs esot miris. Apēmība — labi dzert un labi dancot — dzīvo.

Vai mēs esam tālāk no tā, vai tuvāk tam, ko mēs sevī, kā latviešos un cilvēkos esam saukuši par īsto un patieso? Bez prieka nav dzīves, bet dzīve nav tikai prieks un miegs.

Aivara Ruņģa romāns nevelk uz miegu.

Savas grāmatas ievadījumā Aivars Ruņģis saka: „Šī grāmata ir veltījums maniem skolas biedriem un tiem brīvās Latvijas jauniešiem, kam bija lemts piedzīvot skaisto bērnību savā valstī un kas ciņā par savas valsts tiesībām atdeva savu dzīvību."

Rakstnieks Aivars Ruņģis šo grāmatu nav „izgudrojis". Tāpat kā visi 1925. gadā dzimušie Latvijas jaunekļi, viņu 1944. gadā iesauca Latviešu leģionā; 15. divizijas rindās viņš izgāja kauju ceļus, postu un elli no Polijas cauri Vācijai līdz Libekai. Viņš redzējis nāvi tās sejā un sāpējis mīlestībā, kaŗ ir nespēcīga palīdzēt cīņu biedram, ar kuŗu vēl pirms minūtēm tērzējis karātavu humorā, bet kas jau nākamā pusstundā noasiņo sniegā, kur viņu jātāstāj. Rakstnieks šī romāna lappusēs ainaini izdzīvojis un lasītājam parādījis tās kaujas, kas norisinās leitnanta Tālivalža Zariņa un viņa vīru — Vārāna, Šķibusta, Lejnieka, Žanovska, Brieža, Ritiņa, Daukšas, Pliša, Plakāta un arī viņa ienaidnieka — krievu seržanta Čertkatova dvēselēs.

Grāmatā daudz vienreizēju dialogu un refleksiju.

„Un, viņš sajuta, cik ļoti viņš gribēja palikt dzīvs. Bet viņš skatījās uz mirušajiem un netika vaļā no īstēlē radušās ainas, ka skatās pats uz sevi un tātad viņa paša vairs nav. Tas viņu satrieca kā svešs, dziļš samulsums." (59. lp.).

„Vai tā bija drosme?— kaprālis iedomājās un acumirklī zināja, ka tā nebija drosme. Tas bija izmisums, kas noteica viņa gaitu." (192. lp.).

„Šai brīdī ne es zinu, ne varu, ne arī gribu minēt, kas notiks ar mūsu dzimteni. Mums viņas nemaz vairs nav. Bet saki, kad isti viņa mums ir piederējusi pavisam? Liekas tā, ka jau no nezināmiem laikiem latviešu karavīrs par to ir cīnījies gan prūšos, gan krievos, gan zviedros. Par savu dzimteni. Ne par to kā par pēdu smilšainas zemes vai tēvu tīrumu ežmalu, bet gan kā par kādu ideju."

Romānā vairāki līdz galam noveidoti raksturi, kā kareivis Zanovskis. Fiziskā un psīchiskā deldējuma rezultātā rodas daudz savstarpēju konfliktu un uzliesmojumu, un tie labi notēloti. Karavīru dvēseles skan kā balāde, komponēta svešu instrumentu saspēlei: tur raud vijoles bungu pavadījumā jaunās Latvijas valsts brīvības bērēs.

Gribas vēlēties, lai šo Aivara Ruņģa romānu, tāpat Alekša Rubuļa grāmatu „Ar nāvi uz Tu" un arī Alfrēda Dziļuma darbu „Tornas grāvrači" jaunieši izvēlētos savām diskusijām Gaŗezera un līdzīgās sanāksmēs. ASV un Kanadas labklājībā augušajiem latviešu jauniešiem būtu laiks iepazīties ar tiem Latvijas jauniešiem, kuŗiem gribējās būt tāpat dzīviem un laimīgiem, bet kuŗi tika aprakti, nopērkot brīvību uz pasauli mūsu šodienas jauniešiem.

Būtu jau laiks, ka mūsu dzejnieki un prozu no rožu pasniegšanas vakariem darbu autoriem un lasītājiem, no šīs svētsvinīgās fiksācijas, mēs sāktu ievest šodienas jaunās paaudzes dzīvē un domāšanā. Ir laiks saprast šo padārdu, visu mūsu parādu. Labi trenētas smadzenes mūsu jauniešiem ir. Sirds viņiem ir. Jaunajai paaudzei ir jau no pašu vidus izauguši vadītāji, kas ļoti redzīgi un spēj ar visiem vajadzīgajiem psiholoģiskiem stimulētājiem un motivējumiem sasiet jauniešu apziņā 1918. gada Latvijas brīnumu ar 1966. gada krizes reālitāti.

—

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Mazputniņš" Nr. 92, mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē, šāgada augusta burtnīca, apgāda Ceļnieks izdevums, atb. redaktors Dr. Laimonis Streips, 36 lpp.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „LATVIAN LITERATURE?"

OTTO BERGMANSONS

Tikai kāda ikdiena

Stāsts

Ak, ne jau pirmo reizi savā divdesmitpiecgadīgajā, bet jau diezgan raibajā mūžā Jukums Spole atradās, tā sacīt, uz sēkļa, bet nekad vēl joku dēļ. Tomēr šoreiz tas bija noticis. Ar tiem jokiem bija vienkārši traki — to sāka pietrūkt.

Sūtījumu nodaļas pārzinis misters Ullenmullers, kuŗa galvu klāja sprogainu matu cekuls, vēl gan tāpat kā agrāk pa labam anekdotam pastāstīja, bet tie bija par daudz „labi". Tos nekādā ziņā nedrīkstēja stāstīt dāmām. Jā — dāmām, inteliģentām, smalkām un labi audzinātām, jo Jukuma izpratnē šajā apdrošināšanas sabiedrībā un sevišķi viņa nodaļā tādas vien strādāja. Bet nu jau bija tik tālu, ka nekas vairs nebija labojams. Joki bija jārauj vienalga no kurienes, kaut vai izceļot kā nogrimušu, retu dārgumu no jūŗas dzelmes. Visa nodaļa, kuŗā Jukums bija vienīgais vīriešu kārtas pārstāvis, bija viņam tikpat kā uz kakla ar pašu priekšnieci, izskatīgo tumšmati Flekenšteina kundzi priekšgalā.

Viss iesākās ar to, ka misters Ullenmullers, kas savā senču ciltskokā skaitīja vismaz septiņu dažādu tautību atzarojumus, sazarojumus vai žuburus, reiz izstāstīja tik labu anekdotu, ka Jukums jūta tīri dabīgu vēlēšanos to pastāstīt tālāk savā nodaļā darba kollēgām, kas, par nožēlu, bija vienīgi sievietes. Jukums anekdotu pastāstīja, un darba biedrenes joku, kā viņam likās, noklausījās ar labvēlību, gandrīz vai sajūsmu. Pati Flekenšteina kundze atzina, ka Jukums atkal reiz sevi parādījis no tīkamās puses, piemetinot, ka labs joks liek pulsam sist straujāk, veicina asins rinķošanu un līdz ar to apgādā organismu bagātīgāk ar skābekli, ļaujot pēdējās darba stundas strādāt ražīgāk. Cik tikami Jukuma ausīs skanēja Flekenšteina kundzes atzinums, ka viņa stāstījumam ir visas laba joka īpašības, bet viņam pašam īsts stāstnieka talants. Sevišķi par to stāstnieka talantu bija prieks dzirdēt, jo Jukumam, pretēji mistera Ullenmullera dižajam senču ciltskokam, bija tikai viens atzarojums vai žuburs, kas veda tiešā līnijā no Ropažiem uz Suntažiem. Proti, Jukuma māte, dzimusi ropažniece, bija ieprecēta Suntažos; un tā kā abos šajos pagastos runā to pašu valodu, tad varēja teikt, ka tas ir tas pats koks, tā pati sakne, kas dzemdinājusi šo stāstnieka talantu.

Pasaulē reiz nu ir tā, ka tas, kas sācis velties, kūleņot vai kustēties, ņem savu dabīgu labu vai nelabu gaitu, galu un virzienu tālāk. Un tā jau otrā dienā Flekenšteina kundze zināja vēstīt savām darbiniecēm:

— Meitenes! Meitenes! Jukumam ir atkal kaut kas padomā. Lūdzu, Jukum!

Jukums pirmajā brīdī jutās kā uzšauts uz mēness. Nu, kā lai atsaka? Atteikt nevarēja. Un Jukums stāstīja. Stāstīja arī nākošā un aiznākošajā dienā.

Grūti apgalvot, ka Jukumam būtu sevišķi laba atmiņa uz jokiem. Par laimi, viņam vēl vienmēr daži bija krājumā, pa lielākai daļai mistera Ullenmullera stāsti; un Jukums centās, cik varēdams, jo bija drošs, ka nākošais algas pielikums viņam nekādi nepaies secen. Kā teikt, par skābekļa piegādi un darba ražības celšanu.

Krize pienāca, kad aprīļa vidū misters Ullenmullers aizgāja atvaļinājumā (un, kā par nelaimi, uz veselu mēnesi!), lai apbraukātu pasauli un reiz apciemotu savus daudzos radus Īrijā, Izraēlā, Francijā, Kēnijā, Brazilijā un vēl citās pasaules daļās.

Te nu tu esi, — domāja Jukums, — septiņi žuburi aizskrēja pasaulē, bet tu nu te sēdi uz sava vienīgā. Bēdīgi. Joku jau vēl bija, pat paši labākie, bet ne jau dāmām gaišā dienas laikā pie darba galda stāstāmi. Ražības celšana, — prātoja Jukums, — bet ej nu iestāsti, ka, pārāk lielu klēpi ceļot, var siena dakšai aizlūzt kāts. Jukums skrēja un lasīja, pirka un meklēja, iedziļinājās, cik spēdams, dažādās grāmatās un joku lapās, sevišķi vecpuišiem domātās; gremdējās par jaunu sen aizmirstajā nerātno dainu sējumā. Joki jau tur bija, bet kad pienāca reize stāstīt, viņš tikpat kā neviena nespēja atcerēties. Tie visi saplūda kopā kā ķēpīgā virumā. Turpretim mistera Ullenmullera stāstītos viņš atcerējās tik skaidri kā savu vārdu. Kaut jel tos varētu mazliet parastākā ikdienas valodā izstāstīt, — viņš žēlojās pats sev.

Kad stāstāmo joku krājums tuvojās beigām, Jukums sadomāja izgudrot jokus pats. Atrāva stundas miegam, sēdēja sakņupis pie rakstāmgalda, savai mātei par sirdssāpēm un neizpratni grozīja galvu un gudroja, bet drīz vien pats atskārta šādas nodarbības veltīgumu. Stāstīt viņš varēja, bet stāstāmo izdomāt ne.

Un tad nāca Betijas dzimšanas diena, viņa mīļās darba kollēgas Betijas (tās, ar tiem kā pieņemu pūkām augstu uzbužinātajiem, gaišajiem matiem, slaidajām kājām un sidrabotajiem nagu galiem). Še der atcerēties, ka Jukums ar Betiju jau bija bijuši kinoteātrī, gan tikai vienu reizi. No filmas viņš gan maz atcerējās un saprata — Betijas plecs un elkonis bija atradies pārāk tuvu. Kaut tas tieši neietekmēja redzamību, tad tomēr kādā divainā, neizprotamā kārtā traucēja filmas labākai izpratnei nepieciešamo koncentrāciju. Citādi Jukums visumā koncentrējās labi un tika cienīts kā labs darbinieks.

Jukums jau bija gatavojies aicināt Betiju uz kādu viņam zināmu krodziņu ar labu dejas mūziku, bet tad tieši sākās visa šī joku lieta, un iecerētajam vairs neatlika laika. Nolāpītais Ullenmullers ar saviem septiņiem žuburiem! Nolāpītā Flekenšteina kundze! Kur viņam pašam bijusi saprašana sākt šo trako spēli! Bet nu bija par vēlu atkāpties.

Kad konfekšu kārba, kā tas iederējās zināmajā dzimšanas dienas rituālā, jau bija izcilāta un saldumi nogaršoti, arī dzimšanas dienas dāvanas un kartītes aplūkotas, Flekenšteina kundze pēkšņi noteica:

— Bet tagad, Jukum, vienu labu joku mūsu mīļajai Betijai. Bet patiesi labu!

— Jā, Jukum, kas ir ar jums? Man liekas, ka jūs pēdējā laikā sākat ierūsēt, — piemetināja pati gavilniece.

Ierūsēt?! Jukums juta, ka pietvīka līdz pat kuplo matu galiem. Lai nu kuŗš viņam to būtu teicis, bet ne Betija! Vienīgais joks, kas Jukumam šai apjukuma brīdī iešāvās prātā, bija kāds no mistera Ullenmullera visjaunākajiem, kuŗu viņš, protams, bija ierindojis dāmām nestāstāmo katēgorijā. Tajā arī bija runa par slaidām kājām un gaišiem matiem, kādi arī Betijai, bet par šo to citu arī . . . Un tā nu Jukums, citas izejas neatrazdams, sāka stāstīt. Nav jau tik traki, gan jau kaut kā, mazliet pārgrozot vārdus un jēdzienus, galā tikšu, — viņš pie sevis sprieda.

Kad joks bija izstāstīts, uz brīdi iestājās klusums.

Jukums sameklēja kabatas drānu un cītīgi darbojās gar savu degunu — pūta un snaukājās, gan bez kādas patiesas vajadzības.

— Vai tu saprati, Betij? — Flekenšteina kundze jautājot pievērsās pēdējai.

— Man liekas, ne gluži, — atteica Betija.

— Un tu, Kamilla? — Flekenšteina kundze uzrunāja jaunu, smaidīgu bruneti.

(Turpinājums sekos)

Sadberijā labākie šāvēji

KANADAS DAUGAVAS VANAGU MEISTARSACĪKSTES SAUSANĀ

Viens no sarežģītākajiem sarīkojumiem ir DV meistarsacīkstes šaušanā, kuras katru gadu rīko visas Kanadas apjomā. Lai meistarsacīkstēs varētu piedalīties arī attālāko DV nodaļu šāvēji, noteikumi paredz tām lokālas sacensības pašu mājās, kuru rezultātus meistarsacīkšu vadībai piesūta pa pastu. Šogad korespondences ceļā meistarsacīkstēs piedalījās Montrealas, Manitobas un Sadberijas nodaļas, bet tiešajās sacensībās, kas 20. augustā notika Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Bērzainē, piedalījās šāvēji no Toronto, Hamiltonas, Londonas, Kičeneras, Sv. Katrīnu un Druvas nodaļām. Kopīgais dalībnieku skaits bija tieši 100, 38 piedaloties korespondences ceļā. Šādu meistarsacīkšu nozīmi, kā arī organizēšanas grūtības savā atklāšanas uzrunā izcēla arī Kanadas DV priekšsēža vietnieks Z. Bukovskis.

Par spīti lielajam dalībnieku skaitam un savdabīgajiem apstākļiem, meistarsacīkšu norise tomēr bija spraiga, par ko nopelni to atbildīgajam vadītājam K. Deklavam, virstiesnesim V. Muktam, punktu tiesnesim A. Civzelim un mērķu tiesnešiem H. Jēkabsonam un A. Krūmiņam. Sacīkstēs „melno" dienu šoreiz piedzīvoja torontieši, neiegūstot nevienu no pirmajām vietām meistarklasē, bet komandu sacensībā paliekot 3. vietā aiz Sadberijas un Montrealas nodaļām. Jaunatnes grupā torontietis A. Deklavs ieguva 3. vietu un dāmu klasē O. Jēkabsone — 2. vietu. Neveicās arī DV Toronto nodaļas jaunajām meistaram J. Lāmam, bet viņa 7 gadus vecā meita Irisa ar 99 punktiem bija labākā pašu jaunāko šāvēju grupā, un arī 9 gadus vecā Rita Lāma guva 91 punktu. Abas veiksmīgās māsas tomēr saņēma tikai pārsteiguma balvas, jo noteikumi jaunatnes grupā piedalīšanos atļauj tikai ar 10 gadu vecumu.

Meistarklasē 54 dalībnieku konkurencē A grupā uzvarēja N. Ozoliņš (Hamiltona) ar 141 no iespējamiem 150 punktiem, 2. vietā Z. Vīnakmens (Kičenera) 135 p. un 3. A. Mālders (Montreala) 134 p. B. grupā 1. vietu ieguva Z. Upīte (Hamiltona) 123 p., 2. A. Preiss (Kičenera) 120 p. un 3. Z. Andersons (Sv. Katrīnas) 120 p.

Jaunatnes klasē 10—15 gadu vecuma grupā uzvarēja J. Tesvins (Londona) ar 98 no 100 iespējamiem punktiem, 2. J. Dambenieks (Londona) 96 p. un 3. J. Rudzroga (Hamiltona) 95 punkti. 15—18 gadu vecuma grupā 1. vietu ieguva A. Dambenieks (Londona), ar 82 punktiem, 2. M. Jandavs (Manitoba) 75 p. un 3. A. Deklavs (Toronto) 71 punkts.

Dāmu klasē no 14 dalībniecēm 1. vietu ieguva A. Meldere (Kičenera) ar 90 no 100 iespējamiem punktiem, atstājot 2. vietā O. Jēkabsoni (Toronto) 85 p. un 3. A. Janitēnu (Sadberija) 73 p.

Komandu sacensībā, vērtējot trīs labāko individuālo šāvēju rezultātus no katras nodaļas, 1. vietā ar 395 no 450 iespējamiem punktiem izvirzījās DV Sadberijas nodaļa, bet ar 394 punktiem 2. vietā palika Montrealas nodaļa un 3. vietā ar 392 punktiem DV Toronto nodaļa. 392 punktu sniegumu uzrādīja arī DV Londonas nodaļa, bet tās šāvējiem bija mazāk trāpījumu mērķa centra kodolā.

Toties torontieši izrādījās sevišķi veiksmīgi spēka pārbaudē — virves vilkšanas sacensībā, kuru vadīja A. Civzelis. DV Toronto nodaļas sešnieks divos gājienos pieveica sastādīto astoņnieku. Arī Toronto vanadzes pārspēja sastādīto pretiniecu komandu.

Kā ceļojošās, tā arī personīgā īpašumā iegūtās balvas uzvarētājiem pasniedza Kanadas DV valdes sekretārs K. Bencons.

Meistarsacīkšu nobeigumā notika draudzības ugunskurs, kuru aizdedzināja Kanadas vanadžu pr-ce Monika Jonāne, bet priekšnesumu programmu vadīja Hamiltonietis Z. Upīte. Ap 100 ugunskura dalībnieku gan ar nopietniem, gan jautriem priekšnesumiem iepriecināja A. Bencone, M. Gaiķe un O. Kļavenieks, bet DV Toronto nodaļas valdes prkts I. Zamlovskis pateicās meistarsacīkšu organizētājiem, dalībniekiem, daudzo balvu ziedotājiem un viesiem. Pēc tam Bērzaines kluba telpās atskanēja deju mūzika, un sabiedriskā vakarā aizritēja atlikušās stundas.

R. N.

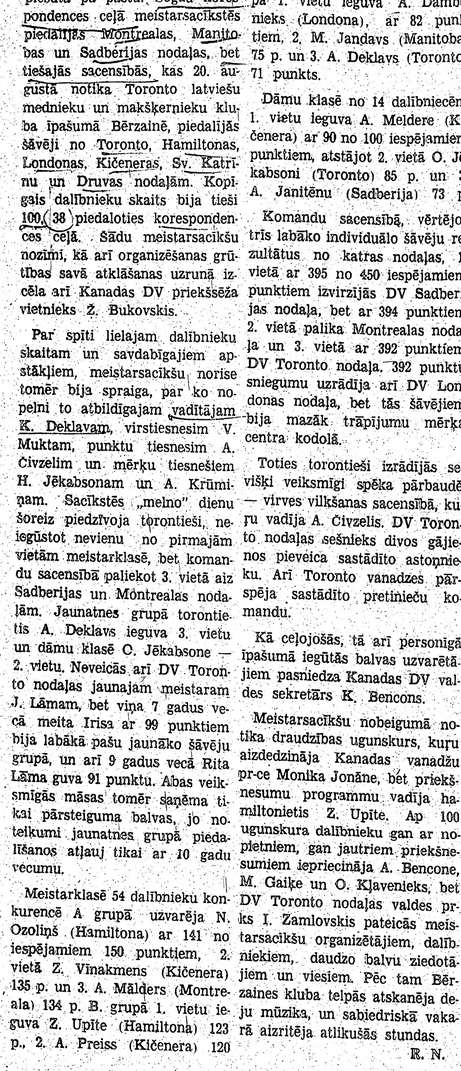

Kaut šautene lielāka par tās turētāju, 7 gadus vecā Irisa Lāma apliecināja labu prasmi šaušanā ar mazkalibra šauteni, Kanadas DV meistarsacīkšu ietvaros uzvarot pašu jaunāko dalībnieku grupā.

Foto: JAK

Meklē iespiedēju –

KELLY Nr. 2 un HEIDELBERG iespiežamo mašīnu apkalpošanai ar pieredzi, vai arī, kas grib šo darbu mācīties.

Zvanīt 921—7121, vakaros 466—8957, Toronto.

Daira Sproģe Kanadas nacionālās izstādes vakara programmā: pa kreisi — svinga kostīmā Christy Minstrels rēvijā, bet pa labi — valša kostīmā uzvedumā „The Swinging Sixties".

Foto: A. Kalniņš

Lielais gadatirgus

ATKLĀTA KANADAS NACIONĀLĀ IZSTĀDE TORONTO

Kas ir Kanadas nacionālā izstāde, angļu apzīmējumā Canadian National Exhibition vai saīsinājumā CNA? Vai tā tiešām ir nacionāla izstāde vārda tiešajā nozīmē vai tikai liels gadatirgus, kurā katrs cenšas otru pārkliegt un ar veikliem tirgošanās paņēmieniem izvilināt naudu no ne visai turīgajiem apmeklētājiem?

Jau pēc vienas pavadītas dienas CNE atbilde nav jāmeklē tālu: visas t.s. atrakcijas ir tikai komerciāls izgudrojums ar uzsvaru uz jauno paaudzi, kas šai zemē mēdz izdot savu vasaras brīvlaikā nopelnīto naudu par niekiem un lētām izpriecām. Bet arī liela daļa pieaugušo piedalās šo „tīneidžeru" izpriecās, tā atbalstot Kanadas lielāko gadatirgu, kuru katru gadu apmeklē ap 3 milj. kanadiešu divu nedēļu laikā.

Pēdējā laikā visas pazīmes liecina, ka CNE sāk pamazām zaudēt savu popularitāti, jo izstādes rīkotājiem ar katru gadu grūtāk nākas sameklēt mākslinieku vakara lieluzvedumam un izdomāt „kaut ko jaunu", kas saistītu izstādes vēlīgo apmeklētāju. Citiem vārdiem runājot, gandrīz viss jau redzēts: tās pašas celtnes, tie paši televīzijas aparāti un automašīnas, pat tie paši pārdevēji, tikai citā izstādes stūrī. Cik ilgi tā var noturēties skatītāju interešu lokā?

Arī plaši pazīstamais „Toronto Daily Star" drāmas kritiķis N. Kohens pārliecināts, ka šīs gadskārtējās izstādes dienas jau puslīdz skaitītas, ja rīkotāji arī nākotnē stūrgalvīgi paliks pie vecām un sen nodrāztām idejām. Protams, izstādes vadītājiem uz visiem šiem iebildumiem ir viena un tā pati atbilde gadu no gada: „Mēs mēģinām ietaupīt naudu, un cilvēki ir apmierināti ar to, ko var atrast šajā izstādē." Taisnība, cilvēki ir tikai apmierināti, bet ne sajūsminmāti, kā bija agrāk, kad CNE lieluzvedumos piedalījās tādas slavenības, kā Bobs Hops, Džordžs Goebels, Viktors Borge un Džimijs Durante.

Šogad skatītājam jāsamierinās ar Smothers Brothers piedalīšanos, Bobiju Vintonu un Stanleju Holloveju. Atskaitot pēdējo, izstādes lieluzvedums ir bez „zvaigznēm", šo faktoru grūti ignorēt no profesionālā viedokļa. Skiet, to visai labi apzinās arī Grandstand Show producents Džeks Arturs, bet financiālo pusi diemžēl kārto citi, kuriem maza jēga par mākslu un mākslinieki. Rezultātā apmeklētājiem atkal jāsamierinās ar otrās klases programmu, kāda neapšaubāmi tā ir šogad. Vienīgo dzīvību monotonajā divu stundu priekšnesumu savārstījumā ienes populārās „Canadettes", kas īpaši izceļas programmas pirmajā daļā. Viena no dejotājām ir latviete — 20 gadu vecā Daira Sproģe. Viņa šogad ir vienīgā latviete, kas piedalās CNE vakara lieluzvedumā.

Jaunā dejotāja piedalās uzvedumā, kuram dots nosaukums „The Swinging Sixties". Daira Sproģe redzama arī „England Swings" uzvedumā, kas pabeidz programmu ar The New Christy Minstrels piedalīšanos. Pēdējie bija visskaļākie šajā dziesmu un deju kavalkādē.

Dairai Sproģei katru vakaru jāmaina kostīmi trīs reizes, bet jaunā balerīna pie ātras pārģērbšanās jau pieradusi. Viņa pastāsta, ka izrādē dejo jau desmito gadu no vietas. Ar piedalīšanos uzvedumā Daira Sproģe nopelna tikai „kabatas naudu" — ap 80 dolaru nedēļā, jo faktiski viņas īstā profesija ir bērnu skološana kādā Toronto izglītības institūtā. Skolotāju gaņas vasaras brīvlaiks dod iespēju bijušajai Veras Keišas baletskolas audzēknei turpināt arī iesākto uzstāšanos CNE.

„Šogad mūsu deju ansamblī ir daudz jaunu dejotāju," izsakās Daira Sproģe. „Visas ir gados jaunas meitenes (apmēram manā vecumā), kas mācās baletu vai modernās dejas Toronto pastāvošajās skolās. Saprašanās ir lieliska, un tādēļ vien prieks piedalīties uzvedumā."

Atgriežoties pie vispārējās izrādes, vēl jāmin dažas atrakcijas, kuŗas varētu interesēt arī latviešu apmeklētāju. Katram būtu ieteicams pabrauktiės ar „Alpine" kalnos kāpēju „troleju" — gondolām, kas gaisā slīd pāri visam izstādes laukumam. Skats no augšas uz slaveno Midway ir brīnišķīgs, sevišķi vēlu vakarā, īsi pirms izstādes slēgšanas. Ieteicams arī iegriezties automašīnu nodaļā un apskatīt dažus jaunākos modeļus. Dažas eiropiešu autofirmas šogad jūtami konkurrē ar vietējām mašīnām un amerikāņu ražojumiem. Vienīgais mierinājums ziņkārīgajiem apmeklētājiem ir cena: Eiropā ražotās automašīnas joprojām ir nesamērīgi dārgas, atskaitot vācu tautas vāģi.

Gadījās pakavēties arī pie jaunākajiem televīzijas aparātiem. Šogad maz jaunumu šai nodaļā. Pat krāsu televīzijas progress loti niecīgs. Joprojām aparātu ražotāji nav pilnīgi atrisinājuši krāsu problēmas. Bieži krāsas ir neizbalansētas vai izbalējušas, kamēr nonāk līdz skatītājam. Tomēr rodas iespaids, ka ar laiku modernā zinātne panāks uzvaru arī šai laukā. Bez tam jāpiebilst, ka televīzijas aparāti kļūst arvien kompaktāki, speciālisti šai nozarē ir japāņi. Nebūtu pārsteigums, ja pēc 20 gadiem televīzijas aparātus varētu nēsāt līdz kā kabatas pulksteņus. Vismaz radio laukā šī fantazija jau kļuvusi par īstenību.

Modernā technoloģijā panākumus gūst arī Bell telefonu sabiedrība, kas jau gadiem ilgi sola televīzijas telefonu resp. aparātu, kurā runātājs varētu redzēt savu pretrunātāju nelielā ekrānā, kas piebūvēts pie telefona aparāta. Bet, kā liekas, šis prieks ir pārāk dārgs, un Bell sabiedrība vilcinās ar šādu telefonu staciju izbūvi. Šmaidīga jaunkundze ar visai neparastu franču akcentu paskaidroja, ka katra šāda saruna (ne ilgāk kā trīs minūtes) varētu izmaksāt ap 10 dolaru. Pastāv arī iespēja, ka šāda „bilžu saruna" varētu beigties katastrofāli, ja sieva, ierauga savu vīru 3000 jūdžu attālumā, to apsveiktu ar bārienu: „Kāds tu atkal izskaties? Kā no džungļiem iznācis?" Vai arī: „Vai tu metīsi to pīpi pie malas!"

Mūzikas cienītājiem izstādes laikā ieteicams apmeklēt mūzikas auditoriju, kurā notiek sacensības vokālā un instrumentālā mākslā. Visi, kas piedalās, ir amatieŗi, bet šis ir labākais veids, kā iepazīties ar Kanadas topošajiem mākslinieki em. Manuprāt, interesanti vērot arī Trinidadas policistu pūtēju orķestri, kas uzstājas katru dienu CNE Bandshell laukumā. Turklāt, šim mūziķu ansamblim nāk līdz limbo dejotāji, kas jūtami atdzīvina stundu garo um-pam-pā programmu.

Šogad izstādi atklāja lords Tomsons, kas nav ne īsts kanadietis, nedz īsts anglis. Tomēr visiem zināms, ka Tomsons ir īsts miljonārs, kam pieder pāri par 200 laikrakstu visās pasaules malās. Patlaban Tomsona bagātība pārsniedz 300 milj. dolaru robežu.

Aleksandrs Kalniņš

Rūtu Jansoni un Andri Kaļiņu 30. jūlijā Toronto Sv. Jāņa baznīcā salaulāja bīskaps A. Lūsis un māc. A. Briedis. Līgava pieder pie korporācijas Imeria, līgavainis pie korporacijas Patria. saimes. Kāzu ceļojumā jaunais pāris devies uz Eiropu.

Vai beidzot...

(Pārnesums no 1. lpp.)

jā, kuŗus centīsies noskaidrot tiešā kopsēdē. J. Grodņa ierosinājumā šo informāciju pieņēma zināšanai.

Sēdē vēlreiz pārrunāja arī tā saucamās Civic Citizens Action darbību un mērķus, kuŗi pēc pašreizējām ziņām nesaskan ar latviešu interesēm nacionālpolitisko jautājumu kārtošanā. Tādēļ LNAK valde atkārtoti aicina latviešus atturēties no piedalīšanās šajā organizācijā.

Pēdējā laikā valde nav saņēmusi pietiekamu informāciju par Expo 67 latviešu rīcības komitejas darbību Montrealā, tādēļ, lai nerastos sarežģījumi, paredzētās latviešu piedalīšanās izkārtošanai uzsākama sarakste.

Pavasarī notikušās ZLKF tēlotājas un lietiskās mākslas izstādes organizēšanas izdevumu segšanai LNAK daļa ir 150 dol., kuŗus nolēma segt no kultūras fonda summām. Uzsākta arī fonda piešķirto balvu izdalīšana Kanadas latviešu māksliniekiem un kultūrālajiem pasākumiem. Apbalvoto vidū ir arī DV teātris Kanadā.

Sakarā ar darbības paplašināšanos kultūras un izglītības nozarē, tās vadītājs J. Mežaks ierosināja darbu pārkārtot divās patstāvīgās nozarēs, ko valde atzina par lietderīgu. J. Mežaks uzņēmās jaunās izglītības nozares vadību un izteica gatavību arī rediģēt iecerētās Kanadas latviešu vēstures izdevumu.

Palīdzības nozares vadītāja K. Priedīša ierosinājumā nolēma atbalstīt kādas ģimenes bārenu uzturēšanos bērnu vasaras nometnē ar 100 dol., bet 240 dol. izdot palīdzības saiņu nosūtīšanai trūkumcietējiem okupētajā Latvijā.

Valde pārrunāja arī vietējā presē un radiofonā nesen sniegto ziņu par četru latviešu apvainošanu kara noziegumos. Sai sakarā LNAK valdes priekšsēdim J. Niedram jau bijušas sarunas ar preses un radiofona darbiniekiem.

Valdes sēdē bez priekšsēža J. Niedras piedalījās viņa vietnieki T. Kronbergs un A. Rāviņš, kasieris K. Tannis, valdes locekļi Dr. A. Vanags, Velta Toma un J. Grodnis, kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, palīdzības nozares vadītājs K. Priedītis, bet no revīzijas komisijas priekšsēdis J. Rolavs un Biruta Senkēviča.

Pēc sēdē iztirzātās darba kārtības, pirms atgriešanās Toronto, vairāki darbinieki vēl izbaudīja dažas atpūtas stundas, bet rakstniecei Birutai Senkēvičai vēl laimējās gūt itin teicamu zivju lomu ezera mierīgajos ūdeņos. Skiroties sēdes dalībnieki pateicās par viesmīlību J. Niedras un P. Zvīdra ģimenēm un jutās priecīgi kā par paveikto darbu, tā arī labi pavadīto nedēļas nogali.

R. N.

Brauksim uz DV dienām Čikagā!

Visiem dalībniekiem, kas piedalīsies DV organizētajā braucienā autobusā no Toronto uz DV dienām Čikagā, vēlamies norādīt, ka ieejas kartes atsevišķajos sarīkojumos pasūtināmas un naktsmājas nodrošināmas iepriekš, jo var gadīties, ka DV dienu rīkotāji vēlāk tās vairs nevar sagādāt. Tādēļ ieteicam jāu tagad izvēlēties sarīkojumus, kuŗi braucējus var interesēt, un pasūtināt bez kavēšanās ieejas kartes, rakstot DV dienu rīcības komitejas loceklim I. Priedulājam — 2912 W. Belden Ave., Chicago, Ill. 60647, U.S.A. Galvenie sarīkojumi būs DV dienu atklāšanas akts (ieeja 2,50 dol.), teātŗa izrāde (2,50—3,50 dol.,), vīru koncerts (3—6 dol.) un nobeiguma balle ar tautas deju uzvedumu (5 dol.). Tuvāka informācija par citiem atsevišķajiem sarīkojumiem šai laikrakstā sekos.

Kopbrauciena organizētāji centīsies visiem braucējiem sniegt iespējamos pakalpojumus, kādēļ lūdzam visas vēlēšanās pieteikt vēlākais līdz 27. augustam.

Autobuss uz Čikagu no Toronto āties piektdien, 2. septembrī, plkst. 9 vakarā (no Latviešu nama) un atgriezīsies pirmdien, 5. septembrī, plkst. 9. vakarā. Brauciena dalībnieki lūgti sapulcēties izbraukšanas vietā pusstundu iepriekš.

Autobusā vēl ir brīvas vietas, uz kuŗām līdz 27. augustam vēl var pieteikties, darba laikā zvanot DV grāmatnīcai (tālrunis 921—7121), bet vakaros R. Puriņam (tālr. 465—6801).

Brauciena organizētāji

TORONTO ZIŅAS

● Balle Sidrabenē, kas bija paredzēta 27. augustā, nelaimīgu apstākļu sagadīšanās dēļ nenotiks. Tā atlikta uz vēlāku laiku, par ko rīkotāji ziņos.

● Nesen no garāka ceļojuma pa Kanadas ziemeļiem un ASV atgriezies veterinārārsts A. Vanags. Ceļojuma laikā Dr. A. Vanags piedalījies arī Kanadas veterinārārstu konferencē Vankuverā, kur sastapis arī vairākus citus latviešu kollēgas. Sevišķi iespaidīgas atmiņas gūtas Alaskā un Kanadas ziemeļu territorijā. Jukonā, kur ap 1898. gadu sākās t.s. „zelta meklēšanas drudzis". Redzēti arī peldoši leduskalni, vaļi, delfīni un slavenā lašu zveja, kas bieži vienā nozvejā dod līdz 250.000 mārc. šo iecienīto delikatesu. Vinipegā, Kalgarijā, Sietlā un daudzās citās vietās redzētas vēsturiskas vietas, vērota ziemeļu krāšņā, bet mežonīgā daba un sastapti daudzi interesanti cilvēki. Ceļojums, kas aptvēra ap 8000 jūdžu, veikts gan pa gaisu, ūdens un zemes ceļiem. Torontiešī to kādreiz varēs skatīt Dr. A. Vanaga uzņemtajā krāsu filmā un diapozitīvos.

● Sakarā ar komponista Valdemāra Ozoliņa un solistes Emmas Reinvaldes viesošanos Toronto, abu mākslinieku laicīgo koncertu 22. oktobrī Latviešu namā rīko TLB, bet garīgo koncertu Sv. Jāņa ev.-lut. draudze 23. oktobrī Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral ielā.

● Šogad pirmo biedru vakaru 26. novembrī rīko TLB valde. Programmas daļā piedalīsies Toronto Lāčīši V. Ādlera vadībā.

HAMILTONA

● Hamiltonas latviešu mednieku un makšķernieku klubs rīko eksternas šaušanas sacīkstes 27. augustā plkst. 9 no rīta savā laukā īpašumā Lielupē. Pēc sacensībām paredzēts saviesīgs vakars ar deju, kuŗam labu mūziku garantē E. Zaķuļa kapella. Visi interesenti aicināti piedalīties kā sacensībās, tā arī saviesīgajā vakarā.

Ja esat ieinteresēts jaunā vai lietotā

VOLKSWAGEN

griezieties pie

AIVARA DAUMANTA

Tel. 259—7656

QUEENSWAY VOLKSWAGEN Co. Ltd.

QUEENSWAY & KIPLING

Tautiešiem atlaide uz auto piederumiem

$$$$$$$

ASV vidienes austrumu apgabala sešu nedēļu

Vērtīgi priekšl

ASV VIDIENES AUSTRUMU APGABALĀ

Klīvlendas latviešu kolonija 13. bet vecmāmi un 14. augustā piedzīvoja daudz kas pie ratiņ prieka, jo sabrauca ap 70 jauniešu no 13 latviešu centriem, lai piedalītos ALJAs rīkotajos ASV vidienes austrumu apgabala sešu nedēļu nogalu kursu trešā posmā. Ieejot Apvienotās draudzes baznīcas jaunizbūvētajās pagraba telpās, kur reģistrēja sabraukušos kursantus, tūlīt apņēma pacilājuma gaisotne: puiši un meitas sēdēja ap galdiem — mirdzošām acīm, apmierinātiem smaidiem, priecīgām sejām. Vērojot viņus, arī vecajai paaudzei radās jauna ticība nākotnei. Še jauniešus māca daudzās zināšanās, kuŗas tie vēl nezina vai zina tikai daļēji, bet pats galvenais — še viņi mācās par mūsu zemi un tautu, par Latvijas valsti un mūsu tautas likteņgaitām. Šai kursu posmā jaunieši iepazinās ar Latvijas brīvvalsts pēdējiem gadiem, ar latvisko ikdienu, tautas dziesmām un rotaļām, ar teātŗa mākslu, kā arī saņēma ierosinājumus pašdarbībai jaunatnes pulciņos.

Kursu ievadījumā māc. I. Galde svētbrīdī izlūdzās Dieva palīdzību jaunatnes darbam. Kursus atklāja to vadītājs J. Jaunzīrāns no Čikagas. No Klīvlendas latviešu organizācijām sveica un labu darba sekmes novēlēja DV apvienības pr-ks E. Daniels.

ASV 4. latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis K. Avens bezpartejiskā skatījumā referēja par Latvijas brīvvalsts pēdējo posmu, ilustrējot stāstījumu ar statistiskiem datiem un piemēriem no valsts saimnieciskās un garīgās dzīves, pieminot Draudzīgo aicinājumu un tā autoru K. Ulmani. K. Avens uzsvēra, ka mūsu valsts pēdējie brīvības gadi radīja ne tikai saimniecisku stiprumu, bet nostiprināja jaunatnē valsts ideju un piederības apziņu pie tautas.

V. Arums mācīja tautas dejas un rotaļas, kuŗas, pēc kursu vadītāja atzinuma, jaunieši apgūst ļoti ātri. Māc. I. Gaide, kas līdztekus teoloģijas studijām mācījies arī vokālo mākslu, mācīja kursantiem dziedāt tautas dziesmas, dodot lietpratīgus norādījumus, kādā tempā un izteiksmē šīs dziesmas dziedamas. Jaunās sirdis iesila, iemīļojot dziesmas un arī to mācītāju-diriģentu. Tā kursu avīzē „Burkšķis" varēja lasīt, ka māc. I. Gaide sajūsminājis kursantus ar dziesmu vadīšanas prasmi, kādēļ viņam piešķirts tituls „Dziesmu kēniņš Nr. 2". Pirmais šāds tituls jau piešķirts diriģentam Robertam Zuikam.

Ļoti interesants un vērtīgs bija etnografa L. Linauta referāts „Latviskais ikdienā": sirsnības un ticības vārdi kā zelta graudi bira jauniešu sirdīs. Savu priekšlasījumu L. Linauts papildināja ar krāsu diapozitīvu demonstrējumiem, parādot latviešu tautas tērpus, audumus un adījumus, rotas, koka izstrādājumus, arī latviska stila mājas iekārtu. Viņš jauniešus iepazīstināja pat ar veco ratiņu, ar kuŗa palīdzību latviešu mātes savā laikā apģērba ģimenes. L. Linauts to apzīmēja par universitātes katedru,

DV DIEN
KO

izdevusi „D
2. numuru
dakcijā. Taj
ņas par svē
vīšķo sarīko
Čikagas plā
cita nepiecie
cija. Izdevu
DV apvienīb
nodaļās Kan
prasāms tieš
cības komit
Kedvale Ave
60611, U. S.

(Pārneš

Par DV di
sieviešu kopk
lielo „jundu, ar
fonīskā orķest
agrāk rakstīts
jumi būs lielo
kauls. Taču b
nebūtu atstāja
le Konrada Hil
šuma un grez
ma kā viena
bas cienīgām v
sona deju ork
visu 15 viru s
les ievadījumā
tas deju lieluz
tik cītīgi gatav
lu malās, par
krišana.

Svētku turpin
brī plkst. 10 rīt
atklās DV centr
bet plkst. 19.30
notiks filmu izr
dzīvi Vācijā, ko
operātors V. Lē

...peidzot ...

(...lpp.)

rediģēt iecerētās Kanadas latviešu vēstures izdevumu.

Palīdzības nozares vadītāja K. Priedīša ierosinājumā nolēma atbalstīt kādas ģimenes bāreņu uzturēšanos bērnu vasaras nometnē ar 100 dol., bet 240 dol. izdot palīdzības saiņu nosūtīšanai trūkumcietējiem okupētajā Latvijā.

Valde pārrunāja arī vietējā presē un radiofonā nesen sniegto ziņu par četru latviešu apvainošanu kaŗa noziegumos. Šai sakarā LNAK valdes priekšsēdim J. Niedram jau bijušas sarunas ar preses un radiofona darbiniekiem.

Valdes sēdē bez priekšsēža J. Niedras piedalījās viņa vietnieki T. Kronbergs un A. Rāviņš, kasieris K. Tannis, valdes locekļi Dr. A. Vanags, Velta Toma un J. Grodnis, kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, palīdzības nozares vadītājs K. Priedītis, bet no revīzijas komisijas priekšsēdis J. Rolavs un Biruta Senkēviča.

Pēc sēdē iztirzātās darba kārtības, pirms atgriešanās Toronto, vairāki darbinieki vēl izbaudīja dažas atpūtas stundas, bet rakstniecei Birutai Senkēvičai vēl laimējās gūt itin teicamu zivju lomu ezera mierīgajos ūdeņos. Šķiroties sēdes dalībnieki pateicās par viesmīlību J. Niedras un P. Zvidra ģimenēm un jutās priecīgi kā par paveikto darbu, tā arī labi pavadīto nedēļas nogali.

R. N.

...z DV dienām Čikagā!

...mācija par citiem atsevišķajiem sarīkojumiem šai laikrakstā sekos.

Kopbrauciena organizētāji centīsies visiem braucējiem sniegt iespējamos pakalpojumus, kādēļ lūdzam visas vēlēšanās pieteikt vēlākais līdz 27. augustam.

Autobuss uz Čikagu no Toronto aties piektdien, 2. septembrī, plkst. 9 vakarā (no Latviešu nama) un atgriezīsies pirmdien, 5. septembrī, plkst. 9. vakarā. Brauciena dalībnieki lūgti sapulcēties izbraukšanas vietā pusstundu iepriekš.

Autobusā vēl ir brīvas vietas, uz kurām līdz 27. augustam vēl var pieteikties, darba laikā zvanot DV grāmatnīcai (tālrunis 921—7121), bet vakaros R. Puriņam (tālr. 465—6801).

Brauciena organizētāji

...TO ZIŅAS

● Sakarā ar komponista Valdemāra Ozoliņa un solistes Emmas Reinvaldes viesošanos Toronto, abu mākslinieku laicīgo koncertu 22. oktobrī Latviešu namā rīko TLB, bet garīgo koncertu Sv. Jāņa ev.-lut. draudze 23. oktobrī Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral ielā.

● Šogad pirmo biedru vakaru 26. novembrī rīko TLB valde. Programmas daļā piedalīsies Toronto Lāčīši V. Ādlera vadībā.

HAMILTONA

● Hamiltonas latviešu mednieku un makšķernieku klubs rīko eksternas šaušanas sacīkstes 27. augustā plkst. 9 no rīta savā lauku īpašumā Lielupē. Pēc sacensībām paredzēts saviesīgs vakars ar deju, kuŗam labu mūziku garantē E. Zakuļa kapella. Visi interesenti aicināti piedalīties kā sacensībās, tā arī saviesīgajā vakarā.

Ja esat ieinteresēts jaunā vai lietotā
VOLKSWAGEN'
griezieties pie
AIVARA DAUMANTA
Tel. 259—7656
QUEENSWAY VOLKSWAGEN Co. Ltd.
QUEENSWAY & KIPLING
Tautiešiem atlaide uz auto piederumiem
$ $ $ $ $ $ $

ASV vidienes austrumu apgabala sešu nedēļu nogaļu kursu dalībnieki Klīvlendā. Foto: P. Blūms

Vērtīgi priekšlasījumi jauniešiem

ASV VIDIENES AUSTRUMU APGABALA SEŠU NEDĒĻU NOGAĻU KURSI KLĪVLENDĀ

Klīvlendas latviešu kolonija 13. un 14. augustā piedzīvoja daudz prieka, jo sabrauca ap 70 jauniešu no 13 latviešu centriem, lai piedalītos ALJAs rīkotajos ASV vidienes austrumu apgabala sešu nedēļu nogaļu kursu trešā posmā. Ieejot Apvienotās draudzes baznīcas jaunizbūvētajās pagraba telpās, kur reģistrēja sabraukušos kursantus, tūlīt apņēma pacilājuma gaisotne: puiši un meitas sēdēja ap galdiem — mirdzošām acīm, apmierinātiem smaidiem, priecīgām sejām. Vērojot viņus, arī vecajai paaudzei radās jauna ticība nākotnei. Še jauniešus māca daudzās zināšanās, kuŗas tie vēl nezina vai zina tikai daļēji, bet pats galvenais — še viņi mācās par mūsu zemi un tautu, par Latvijas valsti un mūsu tautas liktengaitām. Šai kursu posmā jaunieši iepazinās ar Latvijas brīvvalsts pēdējiem gadiem, ar latvisko ikdienu, tautas dziesmām un rotaļām, ar teātŗa mākslu, kā arī saņēma ierosinājumus pašdarbībai jaunatnes pulciņos.

Kursu ievadījumā māc. I. Gaide svētbrīdī izlūdzās Dieva palīdzību jaunatnes darbam. Kursus atklāja to vadītājs J. Jauntirāns no Čikagas. No Klīvlendas latviešu organizācijām sveica un labā darba sekmes novēlēja DV apvienības pr-ks E. Daniēls.

ASV 4. latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis K. Avens bezpartejiskā skatījumā referēja par Latvijas brīvvalsts pēdējo posmu, ilustrējot stāstījumu ar statistiskiem datiem un piemēriem no valsts saimnieciskās un garīgās dzīves, pieminot Draudzīgo aicinājumu un tā autoru K. Ulmani. K. Avens uzsvēra, ka mūsu valsts pēdējie brīvības gadi radīja ne tikai saimniecisku stiprumu, bet nostiprināja jaunatnē valsts ideju un piederības apziņu pie tautas.

V. Arums mācīja tautas dejas un rotaļas, kuŗas, pēc kursu vadītāja atzinuma, jaunieši apgūst ļoti ātri. Māc. I. Gaide, kas līdztekus teoloģijas studijām mācījies arī vokālo mākslu, mācīja kursantiem dziedāt tautas dziesmas, dodot lietpratīgus norādījumus, kādā tempā un izteiksmē šīs dziesmas dziedamas. Jaunās sirdis iesila, iemīļoja dziesmas un arī to mācītāju-diriģentu. Tā kursu avīzē „Burkšķis" varēja lasīt, ka māc. I. Gaide sajūsminājis kursantus ar dziesmu vadīšanas prasmi, kādēļ viņam piešķirts tituls „Dziesmu ķēniņš Nr. 2". Pirmais šāds tituls jau piešķirts diriģentam Robertam Zuikam.

Ļoti interesants un vērtīgs bija etnografa L. Linauta referāts „Latviskais ikdienā": sirsnības un ticības vārdi kā zelta graudi bira jauniešu sirdīs. Savu priekšlasījumu L. Linauts papildināja ar krāsu diapozitīvu demonstrējumiem, parādot latviešu tautas tērpus, audumus un adījumus, rotas, koka izstrādājumus, arī latviska stila mājas iekārtu. Viņš jauniešus iepazīstināja pat ar veco ratiņu, ar kuŗa palīdzību latviešu mātes savā laikā apģērba ģimenes. L. Linauts to apzīmēja par universitātes katedru, bet vecmāmiņu par profesoru, kas pie ratiņa mazbērniem mācījusi lasīt, dziedāt tautas un arī garīgās dziesmas. Referents parādīja jauniešiem arī etnografisku priekšmetu praktisku lietošanu ikdienas dzīvē, priekšlasījuma beigās norādot, ka par etnografiskiem un etnoloģiskiem pētījumiem ASV var iegūt zinātnisķus gradus augstākajās mācību iestādēs.

A. Rubenis stāstīja par skatuves mākslu. „Arī dzīvē cilvēki zināmā mērā spēlē tikai teātri," teica referents. „Lugās parāda atsevišķus dzīves fragmentus. Teātris palīdz saprast cilvēkus." A. Rubenis arī izskaidroja kursantiem, kā režisors rada kādu izrādi.

Otras dienas rītā sāka darboties kursu avīzes „Burkšķis" redakcija. Kad kursanti atgriezās no māc. I. Gaides vadītā dievkalpojuma Apvienotās draudzes baznīcā, kuŗā bija iesaistīti arī jaunieši, diviem pie altāŗa nolasot bībeles pantus, turpinājās tiešais kursu darbs. J. Jauntirāna referāts par Vidzemi gandrīz līdzinājās eksāmenam, jo kursantiem nācās atbildēt uz jautājumiem, kas saistījās ar Vidzemi. Pašdarbības stundā jauniešus iedalīja četrās grupās, katrai uzdodot pa tematam diskusijām. Par tematiem galvenokārt bija izraudzīti jautājumi, kas saistās ar politiku, piemēram, par rezolūcijas nozīmi ASV senātā Baltijas valstu brīvības labā.

Kursos bija ieradusies arī LSCS prezidija priekšsēde Ruta Priedkalne, kas ar savu darbu un rosību piedalās visur, kur pulcējas jaunā audze. Šoreiz viņai gan bija arī īpašs blakus nolūks — propagandēt LSCS rīkoto latviešu studentu kongresu Čikagā, kas notiks 23. un 24. septembrī, un mudināt uz tā apmeklēšanu. Pat „Burkšķī" viņa iedabūja savu aicinājumu.

Kursu vadība, kuŗā bez J. Jauntirāna darbojās arī I. Zariņa, U. Streips un O. Pavlovskis, ar norisi un vēroto ir apmierināta. „Jaunatnei cenšamies dot to, ko tā vēlas, bet reizē arī to, kas jauniešus audzina," izteicās J. Jauntirāns. „Sešu nedēļu nogaļu kursos jaunieši papildina svētdienas skolā iegūtās zināšanas un sagatavojas Divreizdivi nometnei. Jaunatnes interese par latviskumu ir laba, bet varētu vēlēties lielāku pienākuma apziņu un pašdisciplīnu. Te varētu daudz palīdzēt vecāki. Jāpriecājas par vērtīgajiem referātiem šajā kursu posmā."

Kursus bija sagatavojusi vietējo jauniešu rīcības komiteja A. Tiltiņa vadībā, bet cieminus sirsnīgi uzņēma Apvienotās latviešu draudzes dāmu komitejas darbinieces.

J. E.

PRIEKŠSVĒTKU ROSME

(Pārnesums no 1. lpp.)

Par DV dienu atklāšanu ar sieviešu kopkoŗa piedalīšanos un lielo jundu, ar vīru koŗa un simfoniskā orķestŗa koncertu jau agrāk rakstīts: šie abi sarīkojumi būs lielo DV dienu mugurkauls. Taču bez savas nozīmes nebūtu atstājama arī svētku balle Konrada Hiltona zālē, kuŗa plašuma un greznuma dēļ pazīstama kā viena no Čikagas ievērības cienīgām vietām. Spēlēs Jansona deju orķestris 12 vai pat visu 15 vīru sastāvā. Tāpat balles ievadījumā pieteiktajam tautas deju lieluzvedumam, kuŗam tik čītīgi gatavojas jaunieši malu malās, paredzama liela piekrišana.

Svētku turpinājumā 5. septembrī plkst. 10 rītā Latviešu namā atklās DV centrālās valdes sēdi, bet plkst. 19.30 vakarā turpat notiks filmu izrāde par latviešu dzīvi Vācijā, ko sagatavojis filmoperātors V. Lēmanis. Pirms filmu izrādes būs īss Zviedrijas viešņas V. Poles-Freimanes referāts.

Svētku laikā DV delegācija ieradīsies arī kapos, lai pie pēdējā mirušā Daugavas vanaga svinīgā ceremonijā noliktu vainagu. Notiks arī vanadžu sanāksme ar DV centrālās valdes vanadžu nozares vadītājas M. Ķeņģes piedalīšanos, tāpat ASV DV meistarsacīkstes šaušanā, bij. Fišbachas K. Skalbes ģimnazijas audzinātāju un audzēkņu salidojums, rakstnieku un žurnālistu draudzības sanāksme u. c. sarīkojumi.

Par sīkāku informāciju, tāpat daudzām citām ar DV dienām saistītajām lietām informē „DV dienu ziņas", kuŗām jau iznācis 2. numurs Alberta Raidoņa redakcijā. Par plašu un iespaidīgu DV dienu vadoņa sastādīšanu savukārt rūpējas Fr. Grīnbergs.

Pamazām jau sāk ierasties arī pirmie viesi. Pašreiz uz kuģa atrodas Austrālijas vanadžu priekšniece V. Kance. J. Masulāns, Austrālijas DV priekšnieks, ceļos lidmašīnā, tāpat kā vairums viesu no Eiropas, ieskaitot DV organizācijas priekšnieku V. Janumu, Zviedrijas DV pr-ku L. Talteru, DV CV vanadžu nozares vadītāju M. Ķeņģi un Anglijas DVF pārstāvi J. Frīšvaldu, kuŗu sagaidīšana paredzama 2. septembra vakarā O'Hare lidlaukā.

Sīkāk par gaidāmajiem svētkiem diez' vai atmaksājas tagad stāstīt: atbrauksit — redzēsit paši. Bet atbrauciet gan, otrus tādus tik drīz nesarīkos...

D. V.

DV DIENU RĪCĪBAS KOMITEJA

izdevusi „DV dienu ziņu" 2. numuru A. Raidoņa redakcijā. Tajā atrodamas ziņas par svētku norisi, atsevišķo sarīkojumu vietas un Čikagas plāns, kā arī visa cita nepieciešamā informācija. Izdevums dabūjams DV apvienībās ASV un DV nodaļās Kanadā vai arī pieprasāms tieši DV dienu rīcības komitejai — 3713 N. Kedvale Ave, Chicago, Ill. 60641, U. S. A.

Vēlama BPLA uzbūves maiņa

(Pārnesums no 1. lpp.)

Šo LNAK priekšlikumu iedzīvināšana, cik jau tagad var paredzēt, radīs dažas vēlamas pārmaiņas BPLA darbībā, no kuŗām dažas būtu šādas:

1) Par latviešu skaita pārstāvības principu jau minēts LNAK iesnieguma motīvācijas daļā. Vēl piebilstams: tā kā ASV un Kanadā kopā dzīvo apmēram divas trešdaļas no visiem brīvās pasaules latviešiem, šo zemju centrālās organizācijas dabiski veidotu arī vairākumu BPLA valdē.

2) BPLA valdes radīšanas process būtu techniski vienkāršs, jo valdes locekļus deleģētu centrālās pārstāvības pēc noteiktās atslēgas. Tā, protams, arī nebūs matēmatiski pilnīga, bet tomēr par 90% taisnīgāka nekā pašreizējā uzbūve. Ja vēlams, šo atslēgu ik pa 5 gadiem varētu grozīt, ievērojot jaunāko stāvokli. Blakus ieguvums būtu, ka mēs nonāktu pie nopietnākām latviešu skaitīšanas metodēm. Noteiktāki skaitļi par latviešiem svešumā labi noderētu arī citām vajadzībām.

3) ASV un Kanadas valdes locekļiem sanākt sēdēs nebūtu nekādu grūtību. Eiropas valdes locekļi varētu tieši sēdēs piedalīties retāk, bet tomēr biežāk par Austrālijas delegātiem. Patiesas sēdes tomēr varētu notikt un lemt ar tādu pašu vairākumu kā citās organizācijās, t. i. BPLA valdes darbība kļūtu normāla, kamēr pašreizējā uzbūvē 8 gadu laikā notikusi tikai viena sēde ar valdes locekļu tiešu piedalīšanos. Ja šai laikā, pateicoties BPLA valdes priekšsēža ātrai rīcībai ar telegrāfa starpniecību, tomēr nozīmīgi lēmumi pieņemti, tad tas tikai liecina, cik daudz labāk, ātrāk un biežāk varētu vajadzīgo izlemt jaunajā, LNAK ierosinātajā kārtībā.

4) Ar atvieglotu lemšanas iespēju BPLA attīstītos jauni darbības veidi.

Dažas iespējas un priekšlikumi:

a) Varētu radīt kārtību, ka atsevišķās centrālās organizācijas maksā BPLA zināmu summu, atticīgu latviešu skaitam savas darbības apjomā. Tā sākumā varētu būt visai pieticīga, pildot vairāk audzinātājas uzdevumu. Nauda galu galā ir un paliek vienkāršākais līdzeklis kaut kā paveikšanai. Ar šādām proporcionālām nodevām, kad atsevišķās centrālās pārstāvības būs tām pielāgojušas savas saimnieciskās sistēmas, varētu radīt arī ievērojamu spēku, ar kuŗu veikt lielākus uzdevumus nekā ASV, Austrālija, Eiropa vai Kanada spētu katra atsevišķi. Tas varētu būt fonds informācijai, literātūras izdošanai vai arī kāda atbildīga darbinieka algošanai.

b) Varētu vākt materiālus par atsevišķu politiķu rīcību un nostāju — gan par tiem, kas stāv brīvības un demokratijas pusē, bet jo vēl vairāk par tiem, kas naidīgi nostājušies pret Baltijas valstu brīvību vai pat netieši kalpo komūnismam. Materiāli par pirmajiem vajadzīgi, lai viņus atbalstītu un izceltu, bet par pēdējiem, lai tos atmaskotu un politiski iznīcinātu. Pēdējā vajadzība, vismaz Amerikas kontinentā, ir acīm redzama. Dažādo pseudoliberāļu, rozā un sarkano politiķu, tāpat daudzo komūnistu frontes organizāciju līdzskrējēju rīcība kļuvusi tik pašpārliecināta, ka viņi vairs neraizējas par savu divsejību politiskajā laukā. Ar labiem materiāliem, ja mums tādi būtu, viņi būtu viegli ievainojami un padarāmi smieklīgi. Bet mums nav šādu sakopotu materiālu, ar kuŗu palīdzību steidzamas vajadzības gadījumos šādus „miera apustuļus" sakaut.

c) Varētu krāt to žurnālistu rakstus, kas pašreiz sēž respektējamu laikrakstu redakcijās un sabotē Baltijas valstu brīvības ideju, visbiežāk to noklusējot, bet, ja vien var, sagrozot faktus vai arī iepinot kādu vārdiņu par nacismu u. t. t. Šādu cilvēku raksti laika tecējumā kļūst par apsūdzētājiem pašiem autoriem, un tā kā viņi ir tikai algoti darbinieki, kaut arī vareņu arodbiedrību aizsardzībā, viņus ar pierādījumu materiāliem var apklusināt. Pēc LNAK domām šādu materiālu nepieciešamība ir ārkārtīgi uzsveŗama un izceļama. Ar to mēs savai cīņai iegūtu asus ieročus, un tādi pašreiz mums ļoti vajadzīgi.

d) BPLA varētu kopot ziņas par latviešu stāvokli trimdā, salīdzinot to ar citu tautību trimdas grupām. Mēs, piemēram, nezinām, vai maksājam vairāk vai mazāk par igauņiem savām nacionālajām vajadzībām; mēs nezinām, vai sūtām bērnus savās latviešu skolās vairāk vai mazāk par citām tautām.

Augstāk minētie ir tikai daži piemēri, kā BPLA darbs varētu sazaroties. Protams, izteikt idejas ir viena lieta, bet tās īstenot cita. Tomēr LNAK savos ierosinājumos vadījusies no fakta, ka viss reālais sākumā bijusi tikai doma. Galvenā doma LNAK ierosinājumā ir — radīt BPLAi normālas darbības iespējas, lai demokratiski izraudzītie valdes locekļi varētu personīgi satikties, izveidot reālu centru, kuŗā ar lietpratēju un līdzekļu palīdzību idejas varētu sākt pārkalt īstenībā un efektīvā darbībā.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NUJORKA

● Pianiste Ilze Didrichsone no Toronto pārcēlusies uz Ņujorku, kur papildināsies klavierspēlē pie prof. Rajofa.

● Ņujorkas draudzes bērnu vasaras nometnes pēdējais periods sākās 15. augustā. Šai periodā bērnu skaits mazāks nekā iepriekšējos; no Ņujorkas, piemēram, ar autobusu aizbrauca tikai 7 bērni, bet kopā ar iepriekšējā perioda bērniem būs ap 50 nometņotāju.

● J. Gaiguļa vasaras mītnē Katskilu kalnos 14. augustā notika pārrunas par latviešu „bankas" izveidošanas iespējām pie Ņujorkas latviešu draudzes, kā arī citas ņujorkiešu vajadzības. Pārrunās piedalījās Vudbornas rajonā dzīvojošie vai atvaļinājumā esošie tautieši, bet no Ņujorkas bija ieradušies māc. R. Zariņš un draudzes pr-ks A. Lejiņš.

ČIKAGA

● Latviešu skolas atsāks darbu 10. septembrī plkst. 9.45 no rīta Lutheran Memorial Church telpās, 2500 W. Wilson avenijā. Tuvāka informācija pie skolas pārziņa prof. A. Grotāna (5118 N. Wolcott, tel. AR 1—3431). Meivudas novadā skolas telpas paredzētas atkal baznīcā 19. un Vašingtonas ielas stūrī, tuvāka informācija pie skolas vad. P. Dzelzkalnes (tel. TE 2—8096). Skolā paredzētas speciālas klases bērniem, kas līdz šim latviešu skolu nav apmeklējuši.

BAFALO

● Māksliniece Milda Dēbele šajās dienās atstāja Bafalo un kopā ar meitu un mazmeitu pārcēļas uz dzīvi Ilinojā, kur viņas meita universitātē dabūjusi pastāvīgu darbu. — Vietējās latviešu ev.-lut. draudzes darbinieki uzsākuši ziedojumu vākšanu draudzes bazāram, kas paredzēts 8. oktobrī Polish Cadet telpās. Draudze lūdz tautiešus atsaukties ar ziedojumiem šim sarīkojumam.

Vm.

GRAND RAPIDI

● Bij. Latvijas mežu departamenta grāmatvedības daļas vadītājam un rosīgajam Mežkopju un meža darbinieku biedrības ilggadējam valdes loceklim Augustam Zelmenim 13. augustā piepildījās 80 mūža gadu. Viņš mūža novakari vada meitas un znota V. Graubes ģimenē Grand Rapidos, joprojām aktīvi darbodamies vietējā latviešu draudzē un līdzi dzīvodams trimdā izkliedētās latviešu mežkopju un meža darbinieku saimes liktenim, it sevišķi rūpēdamies par mežkopju žurnāla „Meža Vēstis" pastāvēšanu. Šai sakarā jubilārs plaši sarakstās ar daudziem bijušajiem mežkopjiem, tos skubinādams rakstīt pašu izdevumam. A. Zelmenis dzimis Lēdurgas pagastā, pirmajā pasaules kaŗā bija kaŗa ierēdnis, bet 1919. gadā saistījās mežu departamenta dienestā, līdztekus studējot tautsaimniecību Latvijas universitātē. Kad bēgļu ceļi viņu pēc otra pasaules kaŗa noveda Vācijā, gavilnieks sāka organizēt mežkopju biedrības atjaunošanu un žurnāla „Meža Vēstis" izdošanas atsākšanu. Tas, ka Latvijas bijušie mežkopji un meža darbinieki arī svešumā joprojām organizēti ar savas biedrības un it sevišķi žurnāla starpniecību, lielā mērā ir jubilāra nopelns. Arī dzīvodams ASV, viņš ilgus gadus darbojies atjaunotās biedrības valdē. Šūpļa svētkos gavilnieku dzīvesvietā apsveica Mežkopju un meža darbinieku ASV pr-ks E. Avotiņš, kopas vārdā pasniedzot jubilāram mākslinieka J. Oliņa darināto tautisku šķīvi. No mežkopjiem vēl sveica prof. R. Markus. Godināšanā piedalījās arī apkārtnes bijušie mežkopji un Grand Rapidu grupas pr-ks G. Kalējs. Savu ilggadējo pērminderi apsveica arī draudzes vadība.

— ep —

● Mūžības ceļinieku pulkam 17. augustā pievienojās 80 gadu vecais Staņislavs Bleiders, dzimis Siljāņu pagastā. Agrā jaunībā viņš uzsāka kaŗavīra gaitas cara Krievijas armijā un kā virsnieks piedalījās pirmā pasaules kaŗā, aizvadot kaŗa dienestā turpat 25 gadus. Bijis ievainots un apbalvots ar vairākiem ordeņiem un godazīmēm. Latvijas brīvvalsts laikā viņš dienēja policijā Daugavpilī, Dagdā un citās Latgales pilsētās. Pēdējos gados viņš pārcieta vairākas operācijas un mira slimnīcā. Aizgājēju latviešu katoļu kapos draudze izvadīja pēdējā gaitā no Sv. Adalberta baznīcas 20. augustā, guldot zemes klēpī Holy Cross kapsētā. Izvadīšanu vadīja prāv. St. Matiss. Pēc aizgājēja sēro dzīvesbiedre, divi dēli un viena meita Grand Rapidos, divas meitas Austrālijā, brālis Francijā, trīs māsas un viens brālis dzimtenē.

● Rež. Arnolds Štams sagatavo Mārtiņa Zīverta lugu „Ķīnas vāze", kuŗu izrādīs par labu Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzei oktobrī.

V. Z.

Ar pīpi uz jumta

Diviem ņujorkiešiem atrast piemērotu satikšanās vietu Ņujorkā nav viegls uzdevums. Tā, piemēram, ir zināms, ka Taimā laukumā pilsētas centrā divi latvieši veltīgi izgaidījušies viens otru, jo katrs gaidījis savā stūrī... Diviem ņujorkiešiem atrast piemērotu satikšanās vietu Eiropā ir vēl grūtāk, palīgā jāņem modernais sazināšanās līdzeklis telegrafs un satiksmes līdzeklis lidmašīna.

Tā Norberts Visners ieradies ELJAs kongresā Vestendē, Beļģijā, bet viņa brālis Jurands, kas strādā lidmašīnu sabiedrībā par stjuartu, saņēmis 10 dienu atvaļinājumu Ķelnē, Vācijā. Telegrafiski abi norunājuši satikties Frankfurtē, kas arī laimīgi izdevies.

Arī stjuarta darbs lidmašīnu sabiedrībā jaunekļiem ir neparasts. Parasti šai amatā darbojas labi noaugušas un izskatīgas meitenes, bet, sākot ar šo vasaru, darbā pieņem arī studentus. Pirms pieņemšanas kandidātam jāapmeklē sabiedrības skola un jāiztur pārbaudījumi, kuŗos nepieciešama apķērība. Juranda Visnera stjuarta karjēra sākusies pavisam neparasti. Vasaras sākumā viņš pieteicās uz studentu vasaras darbiem un dabūja durvju sarga vietu mājā, kuŗā dzīvoja lidmašīnu stjuartes, kas viņu informēja par jaunekļu nodarbināšanas iespējām un pierunāja izmēģināt laimi. Apmeklējis attiecīgo skolu, viņš izturēja pārbaudījumus un tagad regulāri dodas lidojumos no Ņujorkas uz Eiropu.

Ezītis

Kurioza apvienošanās

Hamburgā, vecajā Vācijas Hanzas pilsētā, tautiešiem, jāpieņem, vēl vairāk izklaidus dzīvojot nekā tādā otras šķiras lielpilsētā kā Toronto, pēc avīžu ziņām un daudz ceļojušu latviešu nostāstiem spriežot, pastāvēja divas DV nodaļas, abām darbojoties pēc vienādiem statūtiem un vienādu mērķu īstenošanā. Šogad radās lietderīgā doma abām apvienoties vienā Hamburgas DV nodaļā, protams, arī viena priekšnieka vadībā. Šādā nolūkā, DV Rietumvācijas valdes loceklim A. Mežalam klātesot, Hamburgas vanagi 9. jūlijā bija pulcējušies uz apspriedi. Pēc pārrunām, kā ziņots Vācijas „Latvijas" 30. jūlija numurā, „Hamburgas DV biedri izteica savu vēlēšanos apvienoties." Jaunajā valdē ievēlēja priekšsēža amatā O. Baltputni, pārējos valdes locekļus un revīzijas komisiju.

Bet kopš šīs svētīgās sēdes, kuŗā prātīgi vīri vēlējās saslēgties kopīgam raženam darbam, nepagāja ne divas nedēļas, kad Vācijas „Latvijā" parādījās „Paskaidrojums". 13. augusta izdevumā lasītāji paši savām acīm varēja pārliecināties, ka par apvienošanos 9. jūlijā nobalsojuši tikai vienas nodaļas vanagi, kamēr „Hamburgas - Funkturma nodaļas biedri vēl pirms augšminētās sapulces nobalsoja par palikšanu „Hamburgas - Funkturma nodaļā." Paskaidrojumu parakstījis Hamburgas - Funkturma nodaļas valdes priekšsēdis A. Gaujers.

Kanadas DV šaušanas meistarsacīkstēs roku izmēģināja arī DV Toronto nodaļas vanadžu kopas darbiniece K. Gādiga. Foto: JAK

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCAS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raiditājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Arhibīskaps A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6—2510. Sv. Jāņa draudze, tel. 921—3327, 209 Balmoral Avenue, Toronto 7.

28. augustā, plkst. 11 dievkalpojums baznīcā.

3. septembrī, plkst. 11.30 korp. Frat. Lataviensis 40 g. dibināšanas atceres dievkalpojums; bīsk. A. Lūsis, māc. T. Vēdzele un māc. J. Strautnieks.

4. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums. Mācītāji Teodors Vēdzele (Omahas latv. draudze) un Jānis V. Strautnieks no Čikagas (žurnāla „Ceļa biedrs" redaktors.).

11. septembrī, plkst. 11 Kapu svētki latviešu kapu jaunākā nodalījumā.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel OX 9—3331 Toronto Sv. Andeja baznīcā.

Svētdien, 28. augustā, pl. 11 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 11. septembrī, pl. 11 Kapu svētki.

Augustā mācītājs runājams piektdienās no pl. 5—7 Andreja baznīcā. Steidzamos gadījumos sazināties pa tālruni — 699-3331.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

28. augustā plkst. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

No pirmdienas, 22. augusta, līdz piektdienai, 26 augustam, no plkst. 10 pr. p. līdz 12.30 dienā vasaras skola baznīcā. Visi bērni mīļi aicināti.

28. augustā, plkst. 11 ibrīvdabas dievkalpojums Mednieku un makšķernieku īpašumā Lielupē.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5—5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

28. augustā plkst. 1.30 pēcpusdienā dievkalpojums.

SV. KATRINAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. septembrī pl. 3 p.p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

4. septembrī pl. 2 p.p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

28. augustā dievkalpojums baznīcā plkst. 7 vakarā.

4. septembrī dievkalpojuma nebūs.

11. septembrī plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

18. septembrī plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola.

25. septembrī plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

2. oktobrī plkst. 1.30 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums un svētdienas skola.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

28. augustā, plkst. 11 no rīta, dievkalpojums Tērvetē.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285, Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCAS

NJUJORKA

28. augustā dievkalpojumi: pl. 10 Jonkeru baznīcā māc. R. Zariņš un pl. 11 nometnē māc. A. Ozols, piedalās skauti un gaidas.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Melvudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

28. augustā pl. 10 rītā dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

28. augustā pl. 3 p.p. Lincoln Memorial Park kapos novada kapu svētki ev.-lut. Ciānas draudzei.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

28. augustā, plkst. 12 Kapu svētku dievkalpojums Woodlawn kapsētā, 27. sekcijā. Lietus gadījumā — kapellā pie ieejas vārtiem.

4. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

BOSTONA

Latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes kapu svētki Getzemanes kapos 28. augustā, plkst. 3 pēcpusdienā. Dievkalpojuma baznīcā nebūs.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A./ Cal. 90031, māc. E. Caune, tālr. PO — 98679.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

28. augustā, plkst. 11 diepā kapu svētki Mountain View kapsētas Tower baznīcā 5000 Piedmont avenijā. Dziedās no dziesmu grāmatām.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd. 301 Burlingame Ave.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss. .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

IEGĀDĀJIETIES SKOLAS GRĀMATAS
JAU LAIKUS LATVIEŠU SKOLAI!

ABECE un lasāmgrāmata 1. klasei	$ .90
A. Širmaņa — Mana tēvu valoda 3. kl.	$1.50
M. Gaides — Tēvu valodas mācība	$1.60
A. Ozols — Jaunās derības stāsti 3. un 4. kl.	$1.50
A. Andersones — Augsim Latvijai	$1.50
A. Kaugara — Mana tēvu valoda 4. kl.	$1.50
Vecās derības stāsti 4. kl.	$2.25
A. Kaugara — Mana tēvu valoda 5. kl.	$1.50
A. Dravnieka — Mana tēvu valoda 6. kl.	$1.80
Latvijas ģeografija	$2.20
H. Kreicera — Mana tēvu valoda 7. un 8. kl.	$3.00
P. Dreimaņa — Latvju tautas vēsture	$3.90
E. Langes — Baznīcas vēsture 2. daļa	$1.35
A. Voitkus — Ticības mācība 5. kl.	$1.50
A. Ozols — Viņa vārdi bija vareni	$2.50
Mazais katķisms	0.50

DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

VĒRTĪGI UN IEVĒROJAMI IZDEVUMI

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS, 1.—6. sēj. @	$7.80
Aspazijas Raksti — DRĀMA—LIRIKA—PROZA @	8.60
RŪDOLFA BLAUMAŅA 100 GADI, piem. izd. 1120 lapp.	12.60
K. Ieviņa romāni — CIŅA AR SIEVIETI	4.40
— SAULES DĀRZĀ	5.60
Gētes romāns — GARA RADINIEKI, I—III	4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
491 College St., Toronto, Ont.

Tālivaldis Ķilpauka

Eiropas mozaīka

CEĻOJUMA PIEZĪMES

XII

Mans paziņa un gids Pīpjānītis, jau „nolūzis", izgulējies un no jauna pamodies, man pēkšņi paziņoja, ka atradis braucēju, kas mūs ātri vien nogādāšot upmalā pie Reinas, kur studentiem ejot pavisam jautri. Sacīts — darīts.

Visi ieklupām nelielā mašīnā, kuŗai nebija aizmugures sēdekļa un, droši vien, nebija arī gumijas riepu (kratīja drausmīgi). Tad braucējs uz labu laimi uzsita pa gāzes pedāli, un milzu ātrumā nelielā „vabole" nesās pa apaļo Reinas lielceļu, cauri maziem ciematiem ar nelabiem pagriezieniem un šķībām ielām. Pa logu ārā skatīties neuzdrošinājos, jo sajutu, cik nelabi „vabole" svaidījās pa lielceļu. Taču bijām galā ātri: izkāpjot Reinas krastā (aussa jau gaisma), iegrimām līdz ceļiem slapjās velēnās. Bija palikušas tikai kādas trīs teltis: tajās bija „pusnolūzušā" stāvoklī studentu un studenšu puduri. Lietus vēl aizvien nāca lejā kā no Niagaras ūdenskrituma. Pat alus garšoja kā jaukts ar ūdeni, jo kamēr no muciņas ielēja, lietus pielija klāt.

Pīpjānītis tomēr bija priecīgs un skaļi paziņoja savu piederību jaunatnei, uz tās veselību iemalkojot.

*

Laimīgā kārtā pēc stundas vai divām ieradās krietns opelis ar latvieti pie stūres, un braucējs apsolījās mani aizvest uz Ķelnes staciju. Viņš bija neparast skaidrs un uzmanīgs. Bija ap sešiem rītā. Lietus vēl mazliet līpāja. Ķelnes stacijā uz perona soliem atdusējās ne mazāk kā pieci stāvi. Vai tie bija latvieši? Jeb vai arī citas tautas svin Jāņus? To nezinu.

Laipns vācu konduktors (arī pēc negulētas nakts) man neieteicīga braukt atpakaļ uz Beļģiju, bet uz Reinzemi dzert putojošo sektu. Izklausījās labi, taču nogurums pieveica. Ar pēdējiem spēkiem izdevos uz Pīpjāniša dzīvokli: man kāpu Ķēžas stacijā un ar taksīti bija atslēga.

LONDONĀ

Jau izkāpjot Gatvikas lidlaukā un soļiem mērojot neizsakāmi gaŗos lidlauka gaiteņus, varēju sajust, ka Anglijā neviens darba laikā nesteidzas: muitnieki strādāja vienā angļu mierā, sevišķi neuztraucoties par gaidītāju „astēm", kas drūzmējās, lai atstātu šo kazarmām līdzīgo lidostu, kuŗas asakveidīgie sazarojumi celti no caurulēm, kādēj ejot šķita, ka staigā pa milzīga ceļamkrāna iekšpusi..

*

Pēc ļoti ērtajiem Vācijas, Beļģijas un Francijas vilcieniem, angļu vilciena vagoni likās nevajadzīgi saspiesti un vecmodīgi, par spīti tam, ka sēdekļi pārklāti ar samtam līdzīgu materiālu, zem kuŗa palikti elastīgi sintētiskās gumijas popējumi.

Nevar iedomāties kaut ko juceklīgāku un neglītāku par Viktorijas staciju Londonā: žēl, ka kaŗa laikā kāds V-2 to neizārdīja... Nevar vispār pateikt, kur stacija sākas, kur beidzas, jo pilsēta, sliedes, ielas un peroni sajaukti kopā, un šim juceklim pa vidu sabērti taksometri — melni, zārkiem līdzīgi spēkrati, kas kustas veikli un lien visās spraugās.

*

Piezvanu Daugavas Vanagu mītnē, kur laipnais Silis izskaidro braukšanas maršrutu un ieteic ņemt taksometru, jo ceļu izstāstīt nav viegli. Bez tam, kā izrādās, Oksfordas ielas gabals centrā ir uzarts, jo še būvē kādu apakšzemes dzelzceļa jaunu nozarojumu. Tā arī iekāpju „zārkā".

Daugavas Vanagu nams — balti krāsots, ar veseliem pieciem stāviem — pie ieejas uzrāda spožu misiņa plāksnīti. Eju iekšā un lejup pagrabiņā, kur iekārtota ērta ēdnīca ar bāru otrā galā. Tieši te parasti ir vislielākā dzīvība. Man gadījās būt Londonā jūrnieku streika laikā, un tā pie letes un tai visapkārt drūzmējas „sausumā izmestie" jūrnieki, kuŗi labprāt stāsta fantastiskus stāstus par vētrām pie Ņufaundlendas, par geišām Tokio, par latviešu kuģi „Spīdola", par grūtībām, ar kādām jāsastopas jūrniekiem, it sevišķi tad, kad jātīra kabīnes, par gulēšanu vētras laikā, kad ritmiski gulētāju met gaisā un sviež zemē, par viltīgām vētrām Biskajas jūras līcī, par meitenēm Marseļā, par braukšanu bez balasta ar pilnu jaudu vētras laikā, kad kuģi turpat vai salauž divi daļās, par daudziem kuģiem, kas nogājuši dibenā tik ātri, ka pat avīzēs par to nav ziņots.

*

Labi atceros „kapteini" zilā uzvalkā, vienmēr ar kausiņu alus rokā un mazu smīnu, parasti sēžam uz „buka" un ar neskūtu bārdu. Kaut kā „kapteinim" likās, ka es viņu nēņemu nopietni, un to viņš man nepiedeva.

Tā kā man gadījās Londonā būt divas reizes — no Kanadas atbraucot un pēc mēneša atkal no Londonas aizbraucot, arī DV namā sabiju divas reizes. Kad pēc mēneša atkal ieraudzīju „kapteini", viņš sēdēja uz mata tai pašā vietā, kur biju viņu atstājis. Kāds man gan pačukstēja, ka „kapteinis" pēc Jāņiem esot pārcietis mazu krīzi. „Kapteinis" naktis pārlaida uz maza dīvāna, pa pusei sēžot, pa pusei guļot. Tāds, smaidīgs un mūsains kā sams, viņš palicis manā atmiņā.

*

Pagrabiņā ēdnīcu vada veicīgais un kā zāle kustīgais, nelielā auguma viesnīcnieks - pavārs-viesmīlis vienā personā. Viņa dzīves stāsts izklausās kā romāns: bijis Zviedrijā, gandrīz izdots krieviem, izsprucis ar „zaudētu valodu" un tā pielipusi tālāk, beidzot tomēr ticis visām krizēm pāri, nokļuvis Anglijā, atvēris restorānu, vēlāk pārņēmis Daugavas Vanagu nama ēdnīcu.

Tiešām, tik latviski labi saskaņotus un krietnās porcijās izsvērtus ēdienus nebiju ēdis ilgi: man zinātāji čukstēja, ka neviens nesaprotot, kā pavārs tik lēti varot dot ēst: par to naudu tikai pārtiku vien varot nopirkt, par darbu un apkalpošanu nerunājot. Bija desiņas ar kāpostiem, apceptas brūnganas vistas ar salātiem — gurķiem, rādīsiem, vesels šķīvis ar maizītēm, klucis sviesta; citu dienu vira ar putraimiem un rozā gaļas kumosiņiem iekšā. Un tā vienmēr kas jauns. It sevišķi brokastis bija dūšīgas, ar tām vien pietika visai dienai. Jā, šo labo ēstuvi 72 Queensborough terasē tiešām var ieteikt tautiešiem, kuŗiem ceļojot gribas ēst!

*

Atceļā iznāca pārgulēt DV nama „lielajā zālē". Te kāds ducis salokāmu gultiņu ar ērtām matracēm — tās pa dienu var „sasist" ar galiem kopā un novākt sāņus. Šai telpā notiek referāti, te ir „Londonas Avīzes" ekspedīcija, te sadziedas koris u. t. t. Vakarā telpa pieņem veco laiku DP nometnes izskatu, kad gultiņas sarindojas kā asakas pie sienas. Te nu vairākas naktis pārgulēju, cerēdams, ka kāds jūrnieks, pa tumsu taustīdamies, mani nesamīs... Zālei palicis šis un tas no veco laiku greznības: baroka stila balkons, samta aizkari un tādas kā nišas. Te karājas daža laba glezna: V. Tones „Klusā daba" — interesantos toņos, pat pārdroši vienkārša; Maziša tautu meita ar skatienu tālumā, romantiski iecerēta ella; arī patumšs kaujas skats, par kuŗa autoru kāds man minēja mūsu kanadieti Eduardu Dzeni no Zviedrijas laikiem... Uz klavierēm sienas pulkstenis, kas neejot, jo ar roku jāuzvelkot,— to kādreiz namam esot dāvinājis nelaikis sūtnis K. Zariņš.

(Turpinājums sekos)

OPTIKIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

3. sept. pl. 10.30 rītā — Kanadas latviešu katoļu apvienības kongress un pl. 19.30 saviesīgs vakars Latviešu namā, 491 College Street.

4. sept. pl. 17 — Latviešu katoļu rakstnieku cēliens ar Jāņa Klīdzēja un citu rakstnieku piedalīšanos Latviešu namā.

6. septembrī — pl. 8. vak. Latviešu namā Ād. Šildes referāts „Padomju varas sadursme ar buržuaziskiem nacionālistiem."

DV sporta un jaunatnes svētki Sidrabenē 10. un 11 septembrī.

24. septembrī — Ņujorkas kokliētāju un dziesmu ansambļa koncerts DV Toronto nod. sarīkojums. Parkdale Collegiate — Jameson Ave., plkst. 7.30 vak.

1. oktobrī — Daugavas Vanagu sarīkojums „Zelta dukšīts Latvijai".

16. oktobrī pl. 3 p.p. Toronto baptistu draudzes 15. gadasvētki Walmer Road dievnamā.

23. oktobrī — pl. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā komp. Valdemāra Ozoliņa garīgs koncerts ar solisti Emmu Reinvaldi. Autors pie ērģelēm.

13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.

SV. KATRĪNAS

10. septembrī — plkst. 7.30 vakarā Mednieku un makšķernieku kluba balle „Atlanta Club" telpās.

1966. GADA TORONTO
VASARAS MŪZIKAS KONCERTI

SVĒTDIEN, 28. AUGUSTĀ

2.30 p.p. High Park — „Toronto Garrison Artillery" o
—dirig. kapt. M. M. Dunmall. māksl. Bozha G
—tenors.
2.30 p.p. Kew Gardens — „Queens Own Rifles" orķe
dirig. kapt. W. T. Atkins. Māksl. Shan Clifford
land trupa.
5.30 vak. High Park — Ērģeļu priekšnesumi — Ronnie

OTRDIEN, 30. AUGUSTĀ

8.30 vak. Withrow Park — Square dejas Angus Mac
orķestra pavad.

TREHDIEN, 31 AUGUSTĀ

12.15 p.p. Nathan Phillips Square — Benny Louis o
„Music of Yesterday and Today."

CETURTDIEN, 1. SEPTEMBRĪ

7.30 vak. Eglinton Park — Džesa koncerts, piedalās La
bin un viņa „Big Muddy's" un „Jazz Incorpora
labākiem džesa vad.

SVĒTDIEN, 4. SEPTEMBRĪ

2.30 p.p. High Park — Royal Regiment orķestris, dirig
Stanley H. Clark. Māksl. Joyce Sullivan.
2.30 p.p. Kew Gardens — 48th Highlanders militārais or
dirig. kapt. D. Keeling. Pūtēju un bungu or
dirig. majors R. Stewart.
5.30 p.p. High Park — Ērģeļu priekšnesumi. Ronnie Pa

$ $ $ IEPĒRCIETIES UN IETAUPIET!
ĻOTI LABAS LIETOTAS DRĒBES — MĀJTURIB
PRIEKSMETI UN MEBELES.
THE ST. VINCENT DE PAUL STOR
APĢĒRBA GABALI UN SIKAS MĀJTURIBAS PR
348 Broadview Ave., Toronto (dienvidos no Gerra
MEBELES UN APĢĒRBI, KĀ ARI MĀJTURIBAS P
METI, 240 Church St., Toronto (dienvidos no Dun
VISAS PRECES — MŪSU JAUNĀKAJĀ VEIKA
24 Noble St., Toronto, pirmā iela ziemeļos no Que
pie Dufferin). Visi veikali atvērti pirmdienās, otrdienā
dienās un sestdienās no plkst. 9—5 pēcp.; ceturtdie
piektdienās no 9—8 vak. Viszemākās cenas no zemā
Piemērotas jūsu naudas makam.

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīn
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., To

Visjaunākā skaņu plate — Sterco $ 6.0
A
Alfreds Poriņš — tenors
Dziesmas klavieŗu, čella un obojas pavadījumā:
Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme — J. Graubiņš
Ej, saulīte, drīz pie Dieva — J. Vītols
Dzeguze kuko — A. Jansons
Tumša nakte, zaļa zāle — V. Ziedonis
Čuči, mana ligaviņa — V. Ziedonis
Bij man vienas rozes dēļ — V. Ziedonis
B
Pie klavierēm — Raymond McFeeters
Ziedu laikā — J. Ķepītis
Roze, tulpe, neaizmirstule — J. Ķepītis
Abeļkoka pīpe — J. Ķepītis
Cimdu pāris — A. Zilinskis
Glāsts — J. Mediņš
Dabūjama tikai
Daugavas Vanagu grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ontario.
Ontario dziv. plūs 30 c P.S.T.

JAUNAS UN VĒRTĪGAS GRĀMATAS

A. Rupaiņa tril. MĀRA MOSTAS, 3 sēj.	
A. Rupaiņa tril. 3. sēj. atsev. MĀRA MOSTAS	
A. Gulbja biogr. rom. — Z. A. MEIEROVICS, I II	
Andr. Niedras rom. — KAD MĒNESS DILST	
Dž. Londona rom. — JŪRAS VILKS	
Fr. Dziesmas dzejas — LIVZEME, illustr.	
A. Kronina rom. — ZIEMEĻU GAISMA, I II	

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College St., Toronto 4, Ont.

MĒS IESPIEŽAM
LAULIBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KAR
VIZĪTKARTĪTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBA
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BILETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKS
GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont
CANADA.
TĒL.: 921—7121
CODE 416

...ozaika

braukšanu bez balasta ar pilnu jaudu vētras laikā, kad kuģi turpat vai salauž divi daļās, par daudziem kuģiem, kas nogājuši dibenā tik ātri, ka pat avīzēs par to nav ziņots.

★

Labi atceros „kapteini" zilā uzvalkā, vienmēr ar kausiņu alus rokā un mazu smīnu, parasti sēžam uz „buka" un ar neskūtu bārdu. Kaut kā „kapteinim" likās, ka es viņu neņemu nopietni, un to viņš man nepiedeva.

Tā kā man gadījās Londonā būt divas reizes — no Kanadas atbraucot un pēc mēneša atkal no Londonas aizbraucot, arī DV namā sabiju divas reizes. Kad pēc mēneša atkal ieraudzīju „kapteini", viņš sēdēja uz mata tai pašā vietā, kur biju viņu atstājis. Kāds man gan pačukstēja, ka „kapteinis" pēc Jāņiem esot pārcietis mazu krizi. „Kapteinis" naktis pārlaida uz maza dīvāna, pa pusei sēžot, pa pusei guļot. Tāds, smaidīgs un mūsains kā sams, viņš palicis manā atmiņā.

★

Pagrabiņā ēdnīcu vada veicīgais un kā zāle kustīgais, nelielā auguma viesnīcnieks - pavārsviesmīlis vienā personā. Viņa dzīves stāsts izklausās kā romāns: bijis Zviedrijā, gandrīz izdots krieviem, izsprucis ar „zaudētu valodu" un tā pielipusi tālāk, beidzot tomēr ticis visām krizēm pāri, nokļuvis Anglijā, atvēris restorānu, vēlāk pārņēmis Daugavas Vanagu nama ēdnīcu.

Tiešām, tik latviski labi saskaņotus un krietnās porcijās izsvērtus ēdienus nebiju ēdis ilgi: man zinātāji čukstēja, ka neviens nesaprotot, kā pavārs tik lēti varot dot ēst: par to naudu tikai pārtiku vien varot nopirkt, par darbu un apkalpošanu nerunājot. Bija desiņas ar kāpostiem, apceptas brūngaņas vistas ar salātiem — gurķiem, radīsiem, vesels šķīvis ar maizītēm, klucis sviesta; citu dienu vira ar putraimiem un rozā gaļas kumosiņiem iekšā. Un tā vienmēr kas jauns. It sevišķi brokastis bija dūšīgas, ar tām vien pietika visai dienai. Jā, šo labo ēstuvi 72 Queensborough terasē tiešām var ieteikt tautiešiem, kuriem ceļojot gribas ēst!

★

Atceļā iznāca pārgulēt DV nama „lielajā zālē". Te kāds ducis salokāmu gultiņu ar ērtām matracēm — tās pa dienu var „sasist" ar galiem kopā un novākt sāņus. Šai telpā notiek referāti, te ir „Londonas Avīzes" ekspedīcija, te sadziedas koris u. t. t. Vakarā telpa pieņem veco laiku DP nometnes izskatu, kad gultiņas sarindojas kā asakas pie sienas. Te nu vairākas naktis pārgulēju, cerēdams, ka kāds jūrnieks, pa tumsu taustīdamies, mani nesamīs... Zālei palicis šis un tas no veco laiku greznības: baroka stila balkons, samta aizkari un tādas kā nišas. Te karājas daža laba glezna: V. Tones „Klusā daba" — interesantos toņos, pat pārdroši vienkārša; Mazīša tautu meita ar skatienu tālumā, romantiski iecerēta eļļa; arī patumšs kaujas skats, par kura autoru kāds man minēja mūsu kanadieti Eduardu Dzeni no Zviedrijas laikiem... Uz klavierēm sienas pulkstenis, kas neejot, jo ar roku jāuzvelkot, — to kādreiz namam esot dāvinājis nelaiķis sūtnis K. Zariņš.

(Turpinājums sekos)

...mu kalendārs

1. oktobrī — Daugavas Vanagu sarīkojums „Zelta dukāts Latvijai".

16. oktobrī pl. 3 p.p. Toronto baptistu draudzes 15. gadasvētki Walmer Road dievnamā.

23. oktobrī — pl. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā komp. Valdemāra Ozoliņa garīgs koncerts ar solisti Emmu Reinvaldi. Autors pie ērģelēm.

13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.

SV. KATRĪNAS

10. septembrī — plkst. 7.30 vakarā Mednieku un makšķernieku kluba balle „Atlanta Club" telpās.

1966. GADA TORONTO VASARAS MŪZIKAS KONCERTI

SVĒTDIEN, 28. AUGUSTĀ

2.30 p.p. High Park — „Toronto Garrison Artillery" orķestris — diriģ. kapt. M. M. Dunmall. māksl. Bozha Grahovie —tenors.
2.30 p.p. Kew Gardens — „Queens Own Rifles" orķestris — diriģ. kapt. W. T. Atkins. Māksl. Shan Clifford, Dixieland trupa.
5.30 vak. High Park — Ērģeļu priekšnesumi — Ronnie Padgett.

OTRDIEN, 30. AUGUSTĀ

8.30 vak. Withrow Park — Square dejas Angus Mac Kinnon orķestra pavad.

TREŠDIEN, 31 AUGUSTĀ

12.15 p.p. Nathan Phillips Square — Benny Louis orķestris „Music of Yesterday and Today."

CETURTDIEN, 1. SEPTEMBRĪ

7.30 vak. Eglinton Park — Džesa koncerts, piedalās Larry Dubin un viņa „Big Muddy's" un „Jazz Incorporated" ar labākiem džesa vad.

SVĒTDIEN, 4. SEPTEMBRĪ

2.30 p.p. High Park — Royal Regiment orķestris, diriģ. kapt. Stanley H. Clark. Māksl. Joyce Sullivan.
2.30 p.p. Kew Gardens — 48th Highlanders militārais orķestris, diriģ. kapt. D. Keeling. Pūtēju un bungu orķestris, diriģ. majors R. Stewart.
5.30 p.p. High Park — Ērģeļu priekšnesumi, Ronnie Padgett.

$ $ $ IEPĒRCIETIES UN IETAUPIET! $ $ $

ĻOTI LABAS LIETOTAS DRĒBES — MĀJTURĪBAS PRIEKŠMETI UN MĒBELES.

THE ST. VINCENT DE PAUL STORE

APĢĒRBA GABALI UN SĪKAS MĀJTURĪBAS PRECES
348 Broadview Ave., Toronto (dienvidos no Gerrard).
MĒBELES UN APĢĒRBI, KĀ ARĪ MĀJTURĪBAS PRIEKŠMETI, 240 Church St., Toronto (dienvidos no Dundas).
VISAS PRECES — MŪSU JAUNĀKAJĀ VEIKALĀ
24 Noble St., Toronto, pirmā iela ziemeļos no Queen W., pie Dufferin). Visi veikali atvērti pirmdienās, otrdienās, trešdienās un sestdienās no plkst. 9—5 pēcp.; ceturtdienās un piektdienās no 9—8 vak. Viszemākās cenas no zemākajām.
Piemērotas jūsu naudas makam.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Visjaunākā skaņu plate — Stereo $ 6.00

A

Alfreds Poriņš — tenors

Dziesmas klavieru, čella un obojas pavadījumā:
Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme — J. Graubiņš
Ej, saulīte, drīz pie Dieva — J. Vītols
Dzeguze kuko — A. Jansons
Tumša nakte, zaļa zāle — V. Ziedonis
Čuči, mana līgaviņa — V. Ziedonis
Bij man vienas rozes dēļ — V. Ziedonis

B

Pie klavierēm — Raymond McFeeters

Ziedu laikā — J. Ķepītis
Roze, tulpe, neaizmirstule — J. Ķepītis
Ābeļkoka pīpe — J. Ķepītis
Cimdu pāris — A. Žilinskis
Glāsts — J. Mediņš

Dabūjama tikai

Daugavas Vanagu grāmatnīcā

491 College St., Toronto 4, Ontario.

Ontario dzīv. plūs 30 c P.S.T.

JAUNAS UN VĒRTĪGAS GRĀMATAS

A. Rupaiņa tril. — MĀRA MOSTAS, 3 sēj.	$13.00
A. Rupaiņa tril. 3. sēj. atsev. MĀRA MOSTAS	5.00
A. Gulbja biogr. rom. — Z. A. MEIEROVICS, I II	8.00
Andr. Niedras rom. — KAD MĒNESS DILST	3.60
Dž. Londona rom. — JŪRAS VILKS	3.60
Fr. Dziesmas dzejas — LĪVZEME, illustr.	4.00
A. Kronina rom. — ZIEMEĻU GAISMA, I II	4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

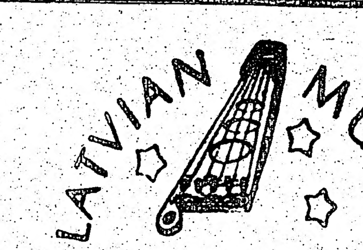

2 jaunas LP pirmklasīgā technikā

Iepazīstieties, — un jūs kļūsit nešķirami draugi!

LP14: Ādolfs Kaktiņš ar orķestri

Kas tie tādi. Lāčplēšiem. Dzimtene. Trubadūrs. Traviata. Nevis slinkojot un pūstot. / Baudi zaļo jaunību. Meldermeitiņa. Es dziļi glāzē ieskatījos. Fausts. Vai gudrās dabas mājiens. Laiks steidzas prom.

LPo29: Vīru un jaukti koŗi un solisti ar orķestri

Bērzs rudenī. Rūķīši un Mežavecis. Mežezers. Lūk, roze zied. Gana dziesma vasarā. / Skatat, ļaudis. Mikla. Mākonītis un mākonīte. Vēršītis ābolā. Dace mazā mežā gāja. Karalis un bērzlapīte. Mēnestiņš meloja. Šūpuļdziesma.

Cena $6.00 plūs 30 c PST.

ŠĪS PLATES DABŪJAMAS

DV GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto 4, Ont.

JAUNAS LATVJU GRĀMATAS

Trimdas lielākais jaundarbs, jaunā izd., jaunos sējumos
A. Rupaiņa triloģija — MĀRA MOSTAS, 1., 2., 3. ....$ 13.00
iznācis un pieprasāms visās grāmatnīcās. Te ir ko lasīt!
Alfr. Amendas biogr. rom. 4 daļās, kopsējumā
APASIONATA .... $ 9.60
kopā ar Bēthovena darbu pasāžām pāri par 700 lpp. līdz šim vēl neredzētā sagatavojumā. Skaistāku dāvanu grāmatu nebūsit neviens redzējuši. Būs iespiesta apm. 15. augustā.

JAUNAIS GRĀMATU KATALOGS

pieprasāms par brīvu visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

IZMANTOJIET IZDEVĪBU UN IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM PLATĒM, JO TĀS IR BEIDZAMĀS.

1002 KALVIS, vīr. dubultkv. .... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1004 B. PIEKALNĪTIS, bass .... 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1005 V. SALNA, tenors .... 45 RPM $2.00
Atmiņas — Angļu valsis. Toreiz — tango.

1006 KALVIS, vīr. dubultkv. .... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuljaks.

1007 KALVIS, vīr. dubultkv. .... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1012 II LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ 33 RPM 12" plate $6.00
Koncerta tiešs ieskaņojums!
A. Jurjāna — Mūsu Tēvs debesīs. T. Ķeniņa — Dieva kalpa vakars. J. Cīruļa — Sirds tik grūta. J. Zālīša — Ceļš uz dzimteni. A. Kalniņa — Imanta. E. Dārziņa — Ciānas bērni. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes. J. Kalniņa — Arājiņi, ecētāji. H. Pavasara — Apsegloju biržu sesku. A. Feila — Div' pļaviņas es nopļāvu. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu. J. Norviļa — Ik rītiņu saule lēca. J. Graubiņa — Trīcēj kalni. E. Melngaiļa — Jāņu vakars. J. Vītola — Uguns milna; Beverīnas dziedonis. Šīs plates ietvere ir izveidota kā vēsturisks dokuments, kas ietveŗ sevī daudzus lielā notikuma faktus.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ. .... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņš. V. Dārziņa — Man māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO .... 33 RPM $5.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika."

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets .... 33 RPM $5.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Karš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA .... 33 RPM $5.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Svāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS, Skaņu studija DAINA orķestra izpildījumā .... 45 RPM $2.00
1024 Andžiņš. Mugurdancis.

1028 V. SALNA, tenors .... 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1026 A. BALODIS, baritons, ork. pav. .... 45 RPM $2.00
Pasaciņa — tango. Daiļā meitiņ — valsis.

DABŪJAMAS

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

BRAUKSIM UZ DV DIENĀM ČIKAGĀ!

Braucienam uz Daugavas Vanagu organizācijas plašo jubilejas sarīkojumu Čikagā 3. un 4. septembrī Kanadas DV saime organizē autobusu, kas Toronto atstās piektdienas, 2. septembra, vakarā, bet atgriezīsies pirmdien, 5. septembrī. Brauciena maksa nepārsniegs 20 dol. vienai personai. Interesenti braucienam lūgti pieteikties darba laikā pie P. Ratnieka (tālrunis 921—7121), bet vakaros pie R. Puriņa (tālr. 465—6801).

Visiem DV sarīkojumiem Čikagā (lūdzam sekot sludinājumiem mūsu laikrakstā) ieejas kartes jau dabūjamas iepriekšpārdošanā. DV dienu rīcības komiteja paziņojusi, ka ieejas karšu iegādei Kanadas dolars pielīdzināts ASV dolaram, kādēļ nekāda kursa starpība nav jāpiemaksā.

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIECĪBU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Vajadzīga MĀJSAIMNIECE

kanadiešu tiesneša ģimenē ar 3 bērniem. Jādzīvo uz vietas.

Zvanīt 445-7388, Toronto

Vasarnīca un kabīne

izīrējama klusā vietā. Laba makšķerēšana, laivas, 45 jūdzes no Toronto

Lake Simcoe, Keswick, Ont.

Zvanīt dienā 366—0484, vakaros 534—8448.

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50
1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.
2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Ērģeļu pavadījumā.
Vera Leinvēbere, klavieres $5.25
Jāzepa Vītola — Variācijas, T. Ķeniņa — Sonāta.
+ 3% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS · NOTĀRS
268 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

IGAUŅU OPTIĶIS J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251.

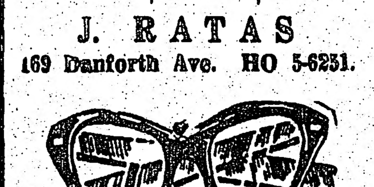

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM

Tel. LE 4—1403, Toronto

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

K. Zāle — Rožābele, dzej.	$4.00
Dr. E. Krieviņš — Viņas dienās	$6.50
G. Janovskis — Pie Tornas	4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu	4.50
J. Hašeks — Šveiks	5.50
A. Irbe — Marisandra kaza	4.00
K. Ābele — Saule viena, dzejoļi	4.00
Dr. P. Cirsis — Dogmu Dievs	4.50
Ed. Ozoliņš — Vāciski - latviska vārdnīca	7.50
I. Kaija — Gaidas pirmā mīlestība	2.50
I. Kaija — Atzīšanas ābols	2.50
I. Kaija — Iedzimtais grēks	2.50
J. Martinsons — Kristus baušļi	1.20
J. Martinsons — Vecās derības mācība nav pieņemama kristiešiem	1.00
ARCHĪVS — 6. sējums	$5.70
BAZNĪCA UN DRAUDZE	$4.20
Novadu tērpi	$20.00
Teach Yourself Latvian	$2.10
Latgaļu pētniecības institūts — ACTA LATGALICA I	$4.00
L. Latkovskis — Dzimtos zemes ļaudis, atmiņas	$3.00
Latviešu tautas teikas un pasakas VI sēj.	$7.80
R. Blaumaņa — Drāma	$12.60
Klavieŗu skaņdarbi	$5.80
Andr. Johansons — Rīgas svārki mugurā, atceres	4.50
Art. Voitkus — Mēs gribam būt mājās, rom.	4.80
Aina Zemdega — Basām kājām, dzej.	3.20
T. Ķikauka — Tramvajs tuksnesī, stāsti	4.00
Tēvzemes brīvībai un kultūrai, 1. Kult. darb. kongr.	$2.50
K. Stalšāns, Krievu ekspansija un rusifikācija Baltijā laikmetu tecējumā	$5.00
A. Konte — Pasaules dalīšana	$4.50
E. F. Šēfers — Liktenīgās 13 dienas	$4.50
A. Niedra — Meža jaunava, stāsti	$3.75
O. Liepiņš — Vēlā liesma, rom.	$3.75
K. Kāre — Kailie krasti, dzeja	$4.40
Ing. Vīksna — Es saku paldies, dzeja	$2.75
E. Pērkone — Skaistuma noslēpums	$4.75
J. Kārkliņš — Pūcesspieģelis I d.	$7.00
J. Medenis — Miķelnīcas, dzej. izlase	$3.00
P. Aigars — Raksts ozola mizā, dz.	$3.00
Prof. J. Vītola — 10 Solo dziesmas klav. pavad.	$4.00
A. Niedra — Trīs laimes meklētāji, rom.	$4.00
Ed. Vilde — Rūgtā laime, rom.	$3.80
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.50
I. Gubiņa — Gandrīz karaliene, rom.	$4.00
A. Dziļums — Aklā ezera velns, rom.	$5.00
P. Karells — Barbarossa	$7.00
Aspazija — Drāma	$8.60
Aspazija — Lirika	$8.60
Aspazija — Proza	$8.60
ĀBECE — lasāmgrāmata I klasei	$3.00
Latvju dziesmas ar notīm	$4.80
Mazais katechisms	$0.50
Anšl. Eglītis — Pēdējais raidījums, rom.	$4.50
Anšl. Eglītis — Sveiciens Ofijai Ozo	$5.00
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
I. Grebzde — Māsas, rom.	$6.00
Rembrants — Dzīve un darbi	$6.80
J. Konters — Vīri un sievas, puiši un meitas, parunas, mīklas un sakāmvārdi	$2.80
Ģen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas	$4.50
A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības	$7.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime	$5.75
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad!	$5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom.	$4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas	$3.50
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas illustrācijām	$3.80
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces illustrācijām	$2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi	$3.60
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja	$3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspieģelis II d.	$5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v.	$5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej.	$3.50
N. Kalniņš — Laipu licēji, rom.	$5.50
Latvijas universitāte	$7.50
A. Apse — Klosterkalns, stāsti	$3.60
E. Lēmane — Suņa roze, stāsti	$3.50
E. Dunsdorfs — Saktu stāsti, vēst.	$4.00
J. Norvilis — Garīgu koŗa dziesmu krājums	$1.75
Elv. Leja — Tuksneša augs, dzejoļi	$3.80
A. Zīlīte — Mīklas un pasakas	$3.00
Latvju raksti I d.	$37.50
Latvju raksti II d.	$37.50
4. Latviešu Dz. Svētku Kanadā — albums	$3.00
A. Prieditis — Ķīniešu lirika	$3.20
V. Hermane — Ēnu robežās, stāsti	$3.20
J. Vanags — Skumju mētelis, dzeja	$3.00
Vincs Ramons — Putekļi sarkanā rietā, romāns	$4.50
K. Ķezbers — Dr. Applebija kalpi, stāsti un noveles	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas IV sēj.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas V sēj.	$7.80
K. Ieviņš — Saules dārzā, rom.	$5.60
Bīsk. A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks—kāds Dievs	$3.25
A. Rasa — Uz ķēniņa zemi, atm.	$3.75
Ģen. K. Goppers — Krusttēvs Oskars, atm.	$1.60
Z. Liepa — Vaŗa gredzens, dzejoļi	$3.50
Sak. V. Strēlerte — Paradīzes meklētāji	$8.00
Teodors Reiters un viņa koŗi	$6.00
Tā zeme ir mūsu	$5.50
Andrups un Kalve — Latvian Literature	$9.00
Andrups un Kalve — Latvian literature, br.	$7.00
A. Spekke — History of Latvia	$12.00
A. Speke — The Ancient Amber Routes	$6.00
A. Spekke — The Ancient Amber Routes, br.	$5.00
Arn. Spekke — The Baltic Sea in Ancient Maps	$14.00
Arn. Spekke — Baltijas jūŗa senajās kartēs	$6.00
Arn. Spekke — Dzintara ceļi	$8.50
Al. Liepa — Rīgas privātdetektīvi	$2.80
The Fallacy of Collective Farming	$2.00
Val. Krāslavietis — Ar laika degli	$3.00

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

SPORTS

MONTREALAS VOLEJBOLISTI VIESOJAS SIDRABENĒ

Izmantojot skolu brīvlaiku, Sidrabenē viesojās Montrealas latviešu sporta kluba volejbolisti. Vienību veido gados jauni spēlētāji, kuru interese veltīta galvenokārt volejbolam. Tā kā vienība piedalās Montrealas meistarsacīkšu A grupā, tā ar paļāvību var raudzīties nākotnē.

Viesiem pretim stājās Hamiltonas Sparta, kaut arī ne parastajā sastāvā, un torontieši. Atvaļinājumu dēļ ne Toronto LSK, nedz YMCA nevarēja sakomplektēt patstāvīgas vienības, kādēļ spēlēja kopīgā sešniekā. Pirmā spēlē pret Montrealu torontieši sākumā nespēja saprasties un ieguva pirmo punktu tikai tad, kad pretinieks jau veda ar 11—0. Montreala uzvarēja setu ar 15—10. Pavisam neveiksmīgs viesiem bija 2. sets, kuru zaudēja ar 2—15. Arī abus atlikušos setus uzvarēja Toronto ar 15—7 un 16—14. Otrā spēlē Hamiltona viegli pārspēja Toronto ar 15—2, 15—4 un 15—4, uzvarēja arī Montrealu ar 15—5, 15—9 un 15—10, izcīnot turnīrā uzvaru. Neviena vienība neuzrādīja savu parasto sniegumu. Šķita, ka ciemiņiem bija grūtības spēlēt brīvdabas laukumā.

Hamiltonas sastāvā spēlēja A. Richters, J. Vilmanis, T. Tērauds, A. Avens, Z. Lakševics, V. Plinte un O. Šustiņš; Toronto vienībā bija E. Skujiņš, A. Plonis, E. Pilskalnietis, V. Innuss, I. Brolis un V. Dreimanis; Montrealu pārstāvēja J. Mazutis, P. Brauns, P. Miķelsons, G. Ribakovs, J. Spurmanis, G. Klaiše un J. Kaniņš.

Ž. Z.

KĻŪDAS LABOJUMS

Sidrabenes jaunatnes meistarsacīkstēs peldēšanā Sidrabenes pārvaldes dāvinātās ceļojošās balvas labākajai meitenei saņēma Inese Krastiņa no Saulaines, bet zēniem — Viesturs Upāns no Sidrabenes, nevis Bruno Upāns, kā Ž. Z. kļūdaini ziņojis savā rakstā „Jaunatnes meistari vieglatlētikā" LA iepriekšējā numurā.

SPĒKA VĪRI UN SIEVAS AKCIJĀ

Kanadas DV šaušanas meistarsacīkšu laikā notika arī sacensības virves vilkšanā. Uzņēmumā pa kreisi savu spēku apliecina (no labās) A. Zutis, J. Lāma, A. Oškalns, A. Āpše, V. Veidmanis un A. Harju. — Uzņēmumā pa labi: Ne vienmēr dāmas apzīmējamas vienīgi par skaisto dzimumu... Šoreiz viņas konkurē ar vīriem arī uz stiprā dzimuma godu, vismaz virves vilkšanā; no labās — B. Pīlādze, V. Bebre, M. Ādama, O. Jēkabsone un R. Zamlovska. Foto: JAK

Kaut vasara iegājusi jau beigu pusē, atvaļinājumu sezona tomēr tikai tagad tuvojas kulminācijai. Uzņēmumā saulošanās priekšu Ontario ezera krastmalas smiltīs izbauda torontietes Māra Dzene un Krista Soste. Foto: J. Līgers

Krievu raķete „palīdz" amerikāņiem

Kopš Ziemeļvietnamas bumbošanas sākuma amerikāņi zaudējuši 335 lidmašīnas virs Ziemeļvietnamas, ieskaitot to, kuru vadīja amerikāņu slavenākais Vietnamas kara lidotājs majors Kaslers, kas tagad ar lauztu kāju atrodas komūnistu gūstā.

ASV lietpratēji vēl nav īsti skaidrībā par lielo zaudējumu iemesliem. Vēl pirms neilga laika ASV aviācijas vadība domāja, ka padomju raķetes spiež amerikāņus lidot zemu, kādēļ sekmīga kļūst patiešām vienreizējā ziemeļvietnamiešu pretgaisa artilērija. Šis fakts ir nenoliedzama patiesība. Tomēr tagad nākas atzīt, ka amerikāņi zaudē lidmašīnas arī padomju zenītraķešu ugunī. Agrākās ziņas lika domāt, ka amerikāņu lidaparāti spēj no padomju raķetēm izvairīties, bet tagad atklājies, ka tā bijis laikā, kad ziemeļvietnamieši savas Maskavas dāvanas lietojuši ļoti taupīgi — pa vienai vai divām. Tagad gaisā pēkšņi sākuši parādīties ap 40 raķešķūļu, un ar kaut ko tādu amerikāņu lidotāji vairs netiek galā.

Interesants gadījums noticis pag. nedēļas vidū. Uzbrūkošās amerikāņu lidmašīnas, šoreiz gan zaudējumus neciešot, saņemtas ar parasto raķešdevu, bet kāds padomju ražojums pēkšņi mainījis kursu un iedrāzies kādā Haiponga dzīvokļu rajonā.

Negadījumu ziņā gluži nav gājis arī amerikāņiem. Pacelšanās no Danangas lidlauka, kāds bumbām piekrauts bumbvedējs avarējis skrejceļa galā, nogalinot vismaz 26 personas.

Acumirklī nav iespēju, kā samazināt amerikāņu aviācijas zaudējumus, neuzsākot zemes karu pret Ziemeļvietnamu. Amerikāņi tomēr atzīst, ka zaudējumi gaisa karā tiek kompensēti, it sevišķi, ja izvērtē komūnistiem nodarītos zaudējumus. Amerikāņu aviācijas lietotā fototechnika ir tik skaidra, ka nosakāmi gandrīz pat vissīkākie komūnistiem nodarītie zaudējumi. Nedēļā, kurā Ziemeļvietnama notrieca 13 amerikāņu lidmašīnu, ASV gaisa spēki virs Ziemeļvietnamas sabojāja vai iznīcināja 355 komūnistu liellaivas, 105 tiltus, 147 smagās automašīnas, 69 dzelzceļvagonus, 58 degvielu noliktavas, 36 zenītartilērijas baterijas un 2 padomju raķešbāzes. Trīspadsmit notriektās amerikāņu lidmašīnas savukārt ir lielākais līdzšinējais komūnistu panākums nedēļas laikā.

MŪSU LAIKRAKSTA numuri dabūjami atsevišķi Toronto latviešu veikalos

Politiskās piezīmes

„Kultūras revolūcija" sarkanajā Ķīnā iegājusi bīstamas nejēdzības fazē. Pagājušās nedēļas nogalē ķīnieši norāudzījās, kā komūnistu partijas locekļi pusaudžu vadībā demolēja veikalu izkārtnes, iznicinot ķīniešu rakstu zīmes, sadauzīja neona reklāmu spuldzes un varoņīgi rādīja tautai, kā progresē „lielā proletāriskā kultūras revolūcija". Skaļruņi un plakāti bridināja no modernajām frizūrām, ilgviļņiem, „džīnām", bagātības un pārāk ciešiem, augstu iešķērstiem sieviešu brunčiem. Arī ielām pārmainīja nosaukumus, īpaši ārvalstu sūtniecību rajonā. Iela, kurā atrodas Lielbritanijas sūtniecība, pārdēvēta par „Palīdzi Vietnamai" ielu, citām doti nosaukumi „Sarkanais karogs", „Pretojies Amerikai", un „Attīsti prestižu" iela, kura ved uz padomju sūtniecību, tagad dabūjusi nosaukumu „Cīnies pret revīzionismu".

Veikalos izņem no apgrozības kosmētikas preparātus, friziņiem dots rīkojums apgriezt matus īsi un „revolūcionāri"... Veikalniekus un mazos uzņēmējus, kas līdz šim saņēma niecīgu atlīdzību par savu uzņēmumu nodošanu valsts saimniecībā, mudina savus ietaupījumus nodot valstij. Īstam komūnistam turpmāk arī nebūs atļauts dzert vīnu un labi paēst, t. i. ēst treknus ēdienus.

Neona un citas reklāmas zīmes izpelnījās kritiku. Sākot ar šonedēļu, tādiem „niekiem", kā, piemēram, zobu pastas reklāmēšanai, jālzbeidzas,— ziņoja plakāti Pekingā, jo uz priekšu vienīgais, ko drīkstēs reklāmēt, būs partijas vadoņa Maocetunga domas un attēls.

☆

ASV jaunākais izplatījuma „pētnieks" Lunar Orbiter 1 savu uzdevumu veicis 75% apmērā, kaut zināmas problēmas radījusi kameras darbošanās, tā nav varējusi uzņemt tik skaidras Mēness fotografijas, kā zinātnieki iecerējuši, tādēļ jāpārkonstruē. Nākošo izplatījuma fotografu ASV izplatījuma departaments paredzējis izšaut nov. Jāpiezīmē, ka Lunar Orbiter 1 pietuvojies Mēnesim līdz 36 jūdžu attālumam.

☆

Erzerumā, Turcijas austrumos, pagājušā piektdienā vairāk nekā 3000 personu dabūja galu piecās zemestrīcēs. Par stipru zemestrīci ziņoja arī no Masas, 75 jūdzes dienvidos no Erzerumas. Zemes drebēšana bija jūtama arī Turcijas Eiropas daļā, Istanbulā, vairāk nekā 700 jūdžu attāluma no katastrofas centra. Cetrās zemestrīces skartajās provincēs sagrauti 149 ciemi, bet Varto pilsētiņa ar 10.000 iedzīvotājiem noslaucīta no zemes virsas.

KRIEVU KAUTIŅŠ DACHAVĀ

Amerikāņu laikrakstos lasāms, ka Pad. savienības vēstniecības Bonnā, Rietumvācijā, konsulārais ierēdnis A. Konoplankins piedalījies kā savas zemes oficiālais pārstāvis svinībās bijušajā koncentrācijas nometnē Dachavā, kur Pad. savienības vārdā nolicis vainagu, godinot nacionālsociālisma upurus. Pēc vainaga nolikšanas pie Konoplankina pienācis kāds krievu tautības bēglis un apvaicājies, kur un kā viņš varētu nolikt ziedus uz sava tēva un vectēva kapiem, kuri deportēti uz Sibiriju un tur vergu darbā aizgājuši bojā tāpat kā miljoniem citu padomju vergu. Atbildes vietā Konoplankins sācis jautātāju sist, palīgā nākot arī viņa pavadonim M. Rozenštokam. Smagi piekautais krievu bēglis ievietots slimnīcā, bet pret abiem padomju vēstniecības kaušļiem iesniegta sūdzība un ievadīta izmeklēšana.

Vm.

MODERNĀS SOCIOLOĢIJAS AIZSTĀVIS

Mūsdienu sociologi dedzīgi aizstāv domu, ka kriminālnoziedznieki un vājprātīgie pēc iespējas atgriežami sabiedrībā, nevis sodāmi ar mūža ieslodzījumu un uzturēšanos dziedniecības iestādēs. — Avīžu ziņa.

Dadža karikatūra

Vai Kanadas valdība novērsīs streiku?

Daudzo šāgada streiku pats jaunākais un smagākais pašlaik jau cej galvu, aptumšojot Kanadas saimnieciskās „debesis" ievērojamā mērā. Dzelzceļu darbinieki, pēc ilgākām pārrunām ar savu vadību, vienojušies iet smagāko un nepatīkamāko ceļu savu pārmērīgo prasību īstenošanai un piektdien nolēmuši uzsākt streiku. Šai akcijā iesaistīti ap 110.000 dzelzceļa darbinieku, un ja valdība pēdējā brīdī efektīvi neiejauksies, izredzes sabiedrībai šādas: sākot ar piektdienas pusdienlaiku, nebūs vairs vilcienu, kas tūkstošiem nodarbināto ved uz un no darba; CNR pārtrauks telegrammu pieņemšanu, bet CPR vēl ierobežotā veidā turpinās šo pakalpojumu; ātri bojājošos pārtikas produktus, mājputnus, kaujamus lopus, bīstamas eksplozīvas preces, naudu un zelta rūdu pārvadāšanai nepieņems, pārējo preču piegāde kavēsies līdz streika beigām. Streikā iesaistītas 16 arodbiedrības, kuras lēmušas ikvienu priekšlikumu prasību nokārtojumam likt priekšā apvienības locekļu izspriešanai, pirms to pieņemtu. Tādēļ arī maz cerību, ka piektdienas streiku vēl izdosies novērst.

Parlaments šai jautājumā sanāks apspriedē pirmdien, 29. augustā, kaut vasaras pārtraukums bija paredzēts līdz 5. oktobrim. Ministru prezidents Pīrsons dzelzceļu arodbiedrību vadītājus un dzelzceļu vadību telegrafiski bridināja, ka dzelzceļu streikam visas Kanadas apmērā būs smagas sekas valsts saimniecībā, kuras varētu izvērsties pat katastrofālas, tādēļ valdība darīs visu iespējamo, lai katastrofu novērstu.

Valdības lēmums varētu būt divējs: vienkāršs rīkojums streikotājiem atgriezties darbā un turpināt sāktās sarunas par jauno darba līgumu, vai arī likums šķīrējtiesas lēmuma piespiedu pieņemšanai. Valdības locekļi gan izteikušies pret uzspiestu šķīrējtiesas lēmumu, ieskatīdami to par nopietnu iejaukšanos streikotāju tiesībās...

Ar pārāk ātri izsludināto streiku neapmierināts arī I. Sinklērs, CPR prezidents, kurš pārmet arodbiedrību vadībai, ka CPR tagad radušās grūtības bojājošos preču nogādē adresātiem. Viņš dzelzceļa strādnieku algas prasības nosauc par „neapsveramām", jo tās tālu pārsniedzot Kanadas saimniecības un dzelzceļu rūpniecības iespējas. — ns

PREZIDENTI PĀRRUNĀ PAR INFLĀCIJU

Pagājušās nedēļas nogalē Kanadas ministru prezidents L. Pīrsons un ASV prezidents L. Džonsons dažu stundu viesošanās laikā Kampobello, Ņubransvikā, izmainīja domas par abu valstu saimnieciskajām problēmām. Abu valstu vadītāji bija vienis prātis, ka Ziemeļamerikas dolara pirktspējas strauji samazinās un jūtamas inflācijas pazīmes, bet nepārrunāja kopīgu akciju šīs parādības novēršanai.

Prezidents Džonsons iepazīstināja Kanāja Kanadas valdības galvu ar ASV valdības vadlīnijām algu paaugstinājumu prasībās (kuras par spīti nosacītajai 3,2% robežai, to tālu pārsniedz), uz ko Pīrsons savukārt deklarēja, ka Kanadas valdība apsvērs līdzīgu rīcību, jo draudošais dzelzceļu streiks varētu radīt nelabvēlīgu saimniecisku situāciju.

Ar savu kritiku par ASV politiku Vietnamā savā laikā izraisījis prezidenta Džonsona nepatiku, kas bija jūtama abu valsts galvu nākošās sastapšanās vēsumā. Pīrsons šoreiz aprobežojās, atgādinot ASV prezidentam Kanadas gatavību miera vidūtāja pienākumam, tomēr nepārrunājot jaunu miera sarunu iespējamību.

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Nuvestminsterā, Britu Kolumbijā, 16 stundu ilgā uguns-grēkā bojā gājušas gandrīz visas Kanadas Rajonīra koku un finieru fabrikas celtnes un noliktavas, kā arī bojātas Scott Paper Ltd. uzņēmuma noliktavas. Zaudējumus lēš uz 10 milj. dolaru. Ugunsgrēka cēloņus pēti 7 ekspertu komisija.

☆ Kad piektdien sāksies valsts mēroga dzelzceļu streiks, darba pilnas rokas būs kravas mašīnu industrijai, kuras vadība jau paziņojusi, ka pilnām sagatavota uzņemties lielo slodzi un piegādāt noņēmējiem pirmās nepieciešamības preces, kuras parasti pārvadā ar vilcieniem. Džordžs Guēns, Kanadas preču auto apvienības direktors apsolījis, ka neviena apdzīvota vieta, gar kuru iet ceļš, pieejams spēkratiem, netiks aizmirsta pirmās nepieciešamības preču piegādē.

★ Ikgadējās Centrālkanadas izstādes cepumu sacensībā šogad uzvarēja vienīgais vīrieškārtas dalībnieks — 19 gadu vecais Lindsejs Heislers, Karltona universitātes otrā kursa vēstures students. Viņš pārspēja visas sacensības dalībnieces cukura un zemesriekstu cepumu cepšanā, kā arī saņēma īpašu atzinību par ābolu kūku un otro godalgu par auzu pārslu cepumiem.

☆ Frankfordas, Ontario, iedzīvotāji nav apmierināti ar savu vienīgo policistu. Iemesls — viņš katru svētdienu atpūšas no sava dienesta, un to pilsoņi vienam ņem jaunā. Pagājušā svētdienā noticis negadījums, automašīnai saskrienoties ar motociklu. Policistu nācies izsaukt no 16 jūdžu attālās Belvilas...

☆ Pēc 5 dienu apmeklējuma Kanadā uz Bonnu atgriezās Rietumvācijas aizsardzības ministrs fon Hasels. Reportieriem fon Hasels izteicies, ka viņam bijušas sekmīgas sarunas ar Kanadas aizsardzības ministru Heljeru par NATO turpmākajiem uzdevumiem, un abi esot vienis prātis, ka NATO aizsardzības sistēmai jāpaliek nemainītai, par spīti tam, ka Francija izstājusies. Sakarā ar to viņš savas valdības uzdevumā piedāvājis Francijā stacionētajiem Kanadas bruņotajiem spēkiem apmešanos Rietumvācijā. Pārrunās skarts jautājums, kur un kā šīs vienības nometināt.

☆ Sakarā ar federālās valdības finanču ministrijas pārkārtojumiem banku kreditu likmēs, finanču lietpratēji spriež, ka pašreizējās grūtības kreditu iegūšanā pastāvēs arī 1967. gadā. Noteicēji faktori šeit ir ātrā cenu celšanās — (šogad vien par 4%), neparasti lielie algu paaugstinājumi, kā arī Kanadas bankas projektētais 15 bilj. dolaru kapitāla ieguldījumu plāns. Šis, kā arī pieaugošs kapitāla trūkums valsts saimniecībā, spiež bankas būt uzmanīgām ar aizdevumu piešķiršanu un to daudzumu ierobežot, kā arī ilgtermiņa aizdevumiem paaugstināt procentu likmi.

I JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
Telefoni:
536-0143
533-8553-4

Roncesvalles — Pearson rajonā: $5.000 iemaksa 10 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai, 3 modernas virtuves, plats iebraucamais ceļš, dubultgarāža. Prasītā cena $22.000. Zvanīt V. Liličukam.

Jane — Annette rajonā: 12 gadu veca 6 istabu dubultķieģeļu māja. Liels augļu kokiem apstādīts dārzs. Prasītā iemaksa $3000. Māja ļoti labā stāvoklī. Lūdz zvanīt V. Muktam.

10 akru dārzsaimn. ar visām mašīnām. Ēkas labā stāvoklī, 35 jūdzes no Toronto. Ļoti labs ienākums. Zvanīt J. Veisam.

REALTOR